

ಕೂರವಂಜಿ

ಆಗಸ್ಟ್
೧೯೬೬

KURAVANJI

Kannada Monthly

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಶ್ರೀ|| ಆ. ರಾ. ಸೇ.

ಶ್ರೀ|| ಬಿ. ನ. ವಂಶರ್ಥಿ

ಶ್ರೀ|| ರಾಮಿ

ಶ್ರೀ|| ಬಿ. ಹಂ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೌಡ

ಶ್ರೀಮತಿ|| ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ

ಶ್ರೀ|| ಕಿರಣ ಗೊಲ್ಲೂರು

ಶ್ರೀಮತಿ|| ಸುನೀತಿ ಕೃಷ್ಣ

ಸ್ವಾಮಿ

ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ

೨೫
ಜ್ಯ.

ಜಿನಗೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆಯೆ ?

ಕೈಕಾಲು ನೋಲುತ್ತದೆಯೆ ?

ಮೆಡಶಿರ ಬಿಗಿಯುತ್ತದೆಯೆ ?

ಹೀಗಾಗಲು ಮನಸ್ಸಿನ ಆತಂಕಗಳು ಕಾರಣವೇ ?

— ಅರಿತು ಗುಣಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು —

ಮನೋನಂದನ ವನ್ನು

ಓ ದಿ

★

ಹೋಗಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳು — ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವರೂಪ

ಡಾ|| ಎಂ. ಶಿವರಾಂ, ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಬಿ., ಬಿ.ಎಸ್.,

ಅವರಿಂದ

ಬೆಲೆ : ಆರು ರೂಪಾಯಿ

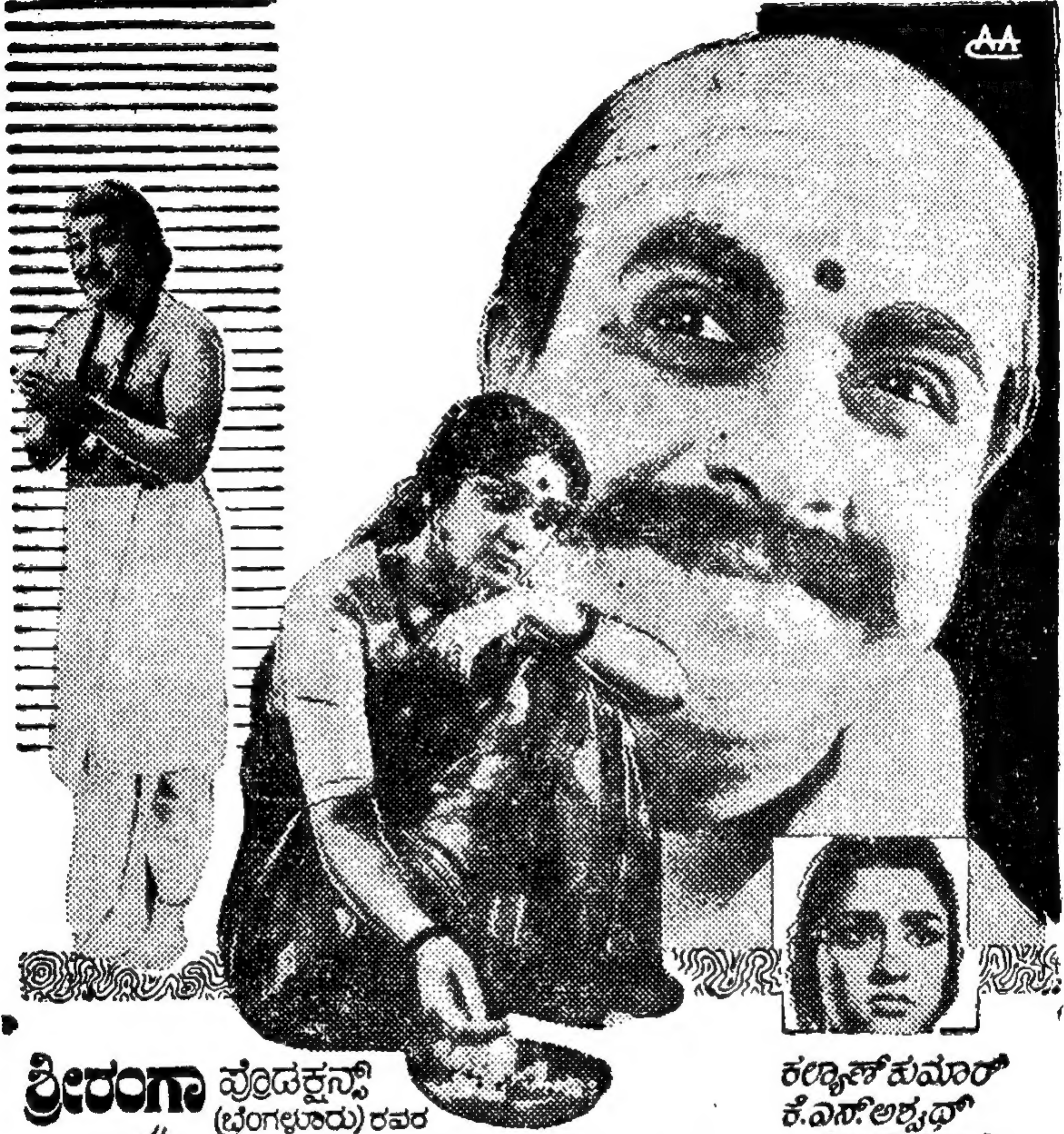
ಮಾರಾಟಗಾರರು

1. ಗೀತಾ ಏಜನ್ಸೀಸ್, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-2.
2. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಬುಕ್‌ಡಿಪೊ, ಅವೆನೂ, ರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು-2
3. ಸತ್ಯಶೋಧನ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರ, ಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ಕಾವ್ಯಾಲಯ, ಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರು-5.
5. ಉಷಾಪ್ರೆಸ್, ಹಳೇಪೋಸ್ವಾಫೀಸ್ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು.
6. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ

ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ಶ್ರೀರಂಗಾ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ಸ್
(ಬೆಂಗಳೂರು) ರವರ

ಸುಜ್ಞಾನಿ

(ಪ್ರೊ||ಎ.ಎನ್.ಮೂರ್ತಿ ರಾಯರ ಆಸ್ಥಾಭಿಮತೆ ಆಧಾರಿತ)

ನಿರ್ಮಾಪಕ } ... ಎಂ.ವಿ.ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ
ನಿರ್ದೇಶಕ }

ಕಲ್ಯಾಣಪುರಂ
ಕೆ.ಎಸ್.ಅಶ್ವಥ್
ಅರುಣಪುರಂ
ಶಿವರಾಜ್. ಶಿವಾನಂದ
ಹರಿಣಿ. ಮೈನಾವತಿ
ಚಂದ್ರಕಲಾ. ಇಂದಿರಾ
ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ

ವಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಹಂಪಿ

Koravanji, August 1966

ಭೀಮನ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ

ಹಿಂದಿನ ದಿನ

ನಮ್ಮೂರ ಹೆಣ್ಣು ಬುಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲಾ

ಪೂ ಹಿ ಳ ಮಾ

५ ७ ८ ९ १० ११

ಗಂಡನ ಪ್ರಾಜಿ ನಾಡಿ ಭಂಡಾರ ಒಡೆಯುಕ್ಕೆ

ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಡಬೇಡವೇ ?

“ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ” ಯೂಕೋ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಟ್ಟಡದ

ಜೊದಲ ಅಂತಸ್ಸು.

ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಸಿಲ್ಕ್ ಹೌಸ್

ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು

Koravanji, August 1966

ಸಂಪುಟ ೨೫]

ಅಗಸ್ಟ್ ೧೯೬೬

[ಸಂಚಿಕೆ ೫

ಕೆಂ ಬ ನಿ

ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಗಳ ಮುಖ ಉದ್ದುದ್ದವಾಗಿತ್ತು.

“ಯಾಕಮ್ಮಾ! ಕೊರವಂಜಿ! ಹೀಗಿದ್ದೀ” ಅಂದೆ.

“ಅಪ್ಪಾ! ನೀವು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಹೊರ ಹೊರಟಾಗಲೇ ನನಗೆ ಹೇಗೋ ಆಯಿತು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ತಿರುವಿದಂತಾಯ್ತು, ನೀವು ಬರಲಿ ಅಂತ ತವಕದಿಂದ ಕಾದಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ ಸಪ್ಪಗಿರ ಬಹುದು” ಎಂದಳು ಮಗಳು.

“ಯಾಕೆ ಮಗಳೇ! ಈ ಕೊರಗು! ನನಗೇ ಇಲ್ಲದ ಕೊರಗು ನಿನಗ್ಯಾಕೇ, ತಾಯಿ” ಎಂದೆ.

“ಏನಾಯ್ತು, ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ” ಅಂದಳು ಕೊರವಂಜಿ.

“ಡಾ|| ಬಿ. ಕೆ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾದರು. ಭವ ಬಂಧನ ಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು, ಶಾಂತರಾದರು” ಎಂದೆ. ಸಮಾಧಾನದ ದನಿಯಲ್ಲಿ.

ನನ್ನನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳು, ಕೊರವಂಜಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪವೂ ಕಾಣ ಸಿತು ಮುಖದಲ್ಲಿ. ಬೆಳೆವ ಮಗಳು. ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡರೇನಂತೆ. ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಎಂದೊಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ೨ ನಿಮಿಷ ಮೌನ.

“ಅಪ್ಪಾ!” ಎಂದಳು ಮಗಳು.

“ಏನಮ್ಮಾ! ತಾಯಿ” ಎಂದೆ.

“ಉಗಾದಿಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ, ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನೂ ತಾತ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೆ” ಎಂದಳು ಮಗಳು.

ದಿಟ. ಮಗಳ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ. ನಾಲಿಗೆಯ ತೀಟೆ ತೀರಿಸೆಲ್ಲಾ, ಹುಳಿಮಾವಿನ ಕಾಯನ್ನ ಚಟ್ಟಿಮಾಡಲು ತರುತ್ತಿದ್ದೆ, ಅಪ್ಪ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಣ. ಆದರೆ ಹಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ, ಡಾ|| ಬಿ. ಕೆ. ನಾರಾಯಣರಾಯರಿಂದ, ಕೊಠ ವಂಜಿಯ ಹೊಸ ಸೀರೆ, ಹೊಸ ಕಂಪ್ಪಸಕ್ಕೊಂದು ಉಡುಗೊರೆಯ ಹಣ, ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಹುಟ್ಟು ಅಭಿಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊರವಂಜಿಗೆ ತಾತನ ಈ ಒಲವಿನ ಮೇಲೆ ಎದೆ ಹರಿದಿದು ಸಹಜ.

“ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ, ಮಗಳೇ!” ಎಂದೆ, ನಿಟ್ಟುಸಿರೀಡುತ್ತಾ.

“ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತೂ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೇ ಇದ್ದಿರಿ, ಅಪ್ಪಾ! ಈಗೇಕೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರು” ಎಂದಳು ಮಗಳು.

“ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದು ಸಮನಾಯಿತಮ್ಮ, ಮಗಳೇ! ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಎಂದಾದರೂ ಕಟ್ಟಕಡೆಯತ್ತ ಹೋಗಲೇಬೇಕು, ಆದರೆ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡಿ, ಬಂದ ಕಷ್ಟದುಃಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರುಗೊಂಡು, ಪಿತೃಋಣ, ಸಮಾಜಋಣ, ಜ್ಞಾನಋಣ, ದೇವಋಣ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕೂ ಋಣಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೀರಿಸಿ, ಶೇಷವಿಲ್ಲದ ಆನಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದವರಿಗಾಗಿ, ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಬಾರದವು. ಅಂತಹ ಪೂರ್ಣ ಬಾಳನ್ನು ನಡೆಸಿದವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು, ನಾವೂ ಅವರು ಹಾಕಿದ ಹಾದಿ ಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರಿಸಿದ ಕೈಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಮ್ಮ! ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಹಬ್ಬವಮ್ಮ” ಎಂದೆ.

ಕೊರವಂಜಿಗೆ ಈ ನನ್ನ ವೇದಾಂತ ಒಪ್ಪಿದಂತೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ವಂತ್ರೆ ಈಗ ಯಾಕೋ ನಿಟ್ಟುಸಿರು?” ಎಂದು ಕೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟಳು.

“ಅಮ್ಮಾ! ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ. ನನ್ನ ಅನುಭವ, ನನ್ನ ಕಲಿಕೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದನಮ್ಮ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ಯಾವುದೋ ಆಳ ವಂನಸ್ಸಿನ ಶೋಕ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತು, ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡಿಸಿತಮ್ಮ” ಎಂದೆ.

ಮುಂದಿನ ಯುಗಾದಿಗೆ, ಹೋದ ಉಗಾದಿಯೆಂದು ತಾತ ಕೊಟ್ಟ ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸಗಳನ್ನೇ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಡುತ್ತೇನಪ್ಪಾ” ಎಂದಳು, ಮಗಳು.

ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿದೆ.

ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು

ಮೈಸೂರಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸುವರ್ಣ ಪಂಹೋತ್ಸವದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದವರನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು, ಎನ್ನಬಹುದು.

*

*

*

*

ಹಾಕಿದ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಮೀನನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮೀನು, ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಮೀನು. ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮತ್ತೂ ದೊಡ್ಡ ಮೀನು. ಹೀಗೆ ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸೆಟ್ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹೊರ ಸೆಳೆದೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮೀನುಗಾರ ಹೇಳಿ ಹೊಸ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾನಂತೆ.

—ವಂದಾವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಅತ್ತೆ, ಭಾವಮೈದನ, ನಾದಿನಿ, ಇವರು ಬಂದಂತೆ ಅಷ್ಟೇ!

*

*

*

*

ರೂಪಾಯಿನ ಅಪಮೌಲ್ಯ ಆದ ತರುಣದಲ್ಲೇ ರಷ್ಯಾದವರು, ಇಂದಿರಾಜಿ, ಅನಂತರ ಕಾಮರಾಜ್ ಅವರನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು, ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರನ್ನು ಮಾತುಕತೆಗೆ ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

—ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ಮುಂದೆ ನಾಯಕರಾಗುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಖಚಿತವಾದಾಗ ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಕರೆದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ

*

*

*

*

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪಂದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುವಾರು ಜನ ಆಟಗಾರರು ಮೈ ಕೈ ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡರಂತೆ.

—ಅಂದರೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟದಂತೇನೆ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ.

*

*

*

*

ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಯುವಕ ಹಠಯೋಗದ ಆಭ್ಯಾಸ, ಆಸನಗಳ ಕಲಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ನೀವು ಊಹಿಸಿದ್ದು ತಪ್ಪು, ಸ್ವಾಮಿ.

—ಆ ಯುವಕ ಹೊಸ ಬಿಗಿ ಪರಾಯಿನೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟೆ.

ಉತ್ತರ ವಿದುಷ್ಯಾಂ ಇನ ಪುನರುದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅವೆರಿಕಾ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ
ಡಾಲರುಗಳು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಗಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯಂತೆ !

—ಕಾಲಂ ಮೂಲೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ತಿರುಗಿ ಕೂಡಿಸುವುದೂ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು
ಕ್ರಮ.

* * * *

ಸರಕಾರದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ “ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಸ್ಪೋರ್ಸ್ ”ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯ
ಲಾಗುತ್ತಂತೆ.

—ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡಿನ ತರಹ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಇಡುತ್ತಾರೆ, ಸ್ಪೋರ್ಸ್‌ಮನ್‌ನವರು
ಎನ್ನುವುದು ಕುಹಕ.

* * * *

ಸಿನಿಮಾತಾರೆಯರ ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆಯಂತೆ.
—ಗಂಡು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬೊಂಬೆಗಳು ತುಟಿ ಕರಗಿಸಿಕೊಂ
ಡಿವೆಯಂತೆ.

* * * *

ಖಿದ್ಮತ್ ಹಾಕಿದವರೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾಯಕರು
ನಿಯಮವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ನ್ಯಾಯಪೇ ? ಮೇಲುಕೋಟೆ ಅಂಚಿನ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಪಂಚಕಚ್ಚಿ ಹಾಕಿ
ಕಟ್ಟಿದಾಕ್ಷಣ, ಕಚ್ಚಿ ಭದ್ರವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಕರಾರೇನು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ನಾಯಕರ
ನಿಯಮದಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

* * * *

ಮಿಜೋ ದಂಗೆಕಾರರಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್
ಒಪ್ಪಿದೆಯೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲವಂತೆ.

—ಅನುಮಾನ ಯಾಕೆ ? ಅಗಸರ ಕತ್ತೇನ ದೊಂಬರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆ ?

* * * *

ರೆವರೆಂಡ್ ಮೈಕೇಲ್ ಸ್ಕಾಟ್ ಅವರನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರರ
ನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

— — — — —

ರಾಜೀವಪುರದ ಈ ಋತುವಿನ ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ

“ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ” ಎಂದೂ ಹೆಸರಿದ್ದ ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ, ಮೊದಲನೆ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಜಯ ಗಳಿಸಿತಂತೆ—

* * * *

“೧೯ ಕ್ಯಾರಟ್” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಛಾತಿಯ ಕುದುರೆ, ಗೆದ್ದ ಕುದುರೆಗಳ ಬಾಲದ ಬಲೂ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿತಂತೆ—

* * * *

“ಅಪವೌಲ್ಯ” ಎಂಬ ಕುದುರೆಯ ಬಾಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಡಿದವರು, ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಂತೆ, ರೂಪಾಯಿ ಛಂಗಿಸಿ, ಜೇಬಿಗಳಿಸಿದರಂತೆ—

* * * *

“ಬಂತು ಚುನಾವಣಾ” ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕುದುರೆಯ ಗೊರಸಿನ ಸೊಬಗಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಹಾಕಿದವರು,
—ಕೊನೆಗೆ ಲಬೋ ಲಬೋ ಮಾಡಿದರಂತೆ.

* * * *

“ಆವುಕಾಯಿ, ಗೊಂಕೂರ ಪಚ್ಚಡಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಖಾರದ ಕುದುರೆ, ಮೂರು ಲಗಾಮುಗಳ ಎಳೆತ ತಾಳಲಾರದೆ ಮುಗ್ಗುರಿಸಿತಂತೆ, ಹೊರಟಾಗಲೇ.

* * * *

“ಕಾಶ್ಮೀರ್ ರಾಜಕುಮಾರಿ” ಎಂಬ ಕುದುರೆಯು, ಬುರ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಓಡುತ್ತಿತ್ತಂತೆ, ಮಳೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಪಂದ್ಯ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲವಂತೆ.

* * * *

“ಭಾಷಾರಾಣಿ” ಎಂಬ ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಕುರುಡು ಕುದುರೆ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಇತ್ತಕಡೆ ಯಿಂದ ಓಡಿ, ಸವಾರನನ್ನು ಕೆಡವಿ, ಮುಗ್ಗುರಿಸಿ ಮಂಡಿ ಒಡೆದುಕೊಂಡಿತಂತೆ.

* * * *

“ದ್ರವಿಡ ಈಶೈ” ಎಂಬ ಎದೆ ಬಾದ ಕುದುರೆಯು, ಬಿಸಿಲಿಗ್ಗುದುರೆಯನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಲೆ ಹೊಡೆದು, ಬಿದ್ದು ಕಣ್‌ಮುಚ್ಚಿತಂತೆ.

* * * *

“೪೭ ಲಕ್ಷ” ಎಂಬ ಕುದುರೆಯು, “ಗುಪ್ತ” ಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಯಾರ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾಯಿತಂತೆ, “ಗುಪ್ತ” ಸವಾರನೊಡನೆ.

❀ ಬಾ ಲ ಇ ದೆ ಯಂ ತೆ ! ❀

ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ಪಾತಕ್ಕನ ಮಗಳು ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಂಗಸರ ತರಹ ತಲೆ ಕೂದಲನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕರಗದ ತರಹ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಳು. ತೋಗೋ ! ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ಕಪ್ಪಂ ಕಪ್ಪು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಕರಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು ತಲೆಗೆ

ದರ್ಜೆ ಟೋಪಿ ಕೋತಿಗಳ ಕತೆ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ? ಕೋಪ ಬಂದು ದರ್ಜೆ ಟೋಪಿನ ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಾಗ, ಟೋಪಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ ಕೋತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಟೋಪಿನ, ದರ್ಜೆ ತರಹಾನೇ ನೆಲದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಸೆದವಂತೆ.

ಒಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿ ಅನುಕರಣ ಮಾಡೋದು ಕೋತಿಗಳ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ. ಅವುಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಪಾತಕ್ಕನ ಮಗಳು, ಜಪಾನಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರೆ, ಅವಳನ್ನು, ಅವಳ ಕಾಲೇಜು ಗೆಳತಿಯರು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶುದ್ಧ ಕೋತಿ ಆಟ.

ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಕುಯಿದು ಬೆಣೆ ಜಡಿದು, ಹೋಗಿದ್ದರಂತೆ. ಕೋತಿ ಬೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಿ ಬೆಣೆನ ಕಿತ್ತು, ಬಾಲವನ್ನು ದಿಮ್ಮಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಲಬೋ ಲಬೋ ಮಾಡಿತಂತೆ...

ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಅಂತ ಒಂದೇ ಜನರನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ಬೆಣೆ ಜಡಿದು ಎರಡನ್ನೂ ಗಿಟ್ಟರು. ತೆಪ್ಪಗಿರಬಾರದೆ ? ಉಹ್ಲು ! ಬೆಣೆ ಕಿತ್ತರು. ಈಗ ಬಾಲ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿ ಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೆ. ಇತ್ತ ಅತ್ತ ಲಬೋ ಲಬೋ.

ನಮ್ಮ ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ಶುದ್ಧ ಕೋತಿ ಬೇಷ್ಟೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೂತಿತ್ತು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಮಿಟಕಿಸಿತು. ಇದು ಕಿಚಿ ಕಿಚಿ ಅಂತ ಸೆರಗಿನ ತುದೀನ ಕಚ್ಚಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಿಂಷಿಯಾಯ್ತು, ಮೂರು ತಿಪ್ಪರಲಾಗ ಹಾಕಿತು. ಇದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ.

ಶುದ್ಧ ಕೋತಿ ಆಟ.

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಆಡ್ತಾರೆ ಜನ ಅಂತ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿತಲ್ಲಾ ! ಅದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ವಾಯಿತು. “ನಮ್ಮ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೂ ಒಂದು ಬಾಲ ಇದೆ. ಕುಜಗ್ರಹದ ತನಕ ಅದು ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ” ಅನ್ನುವ ಸುದ್ದಿ.

ಬಾಲ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಭೂಲೋಕವೇ ಕೋತಿ ಬೇಷ್ಟೆ ಆಡುವುದು ನ್ಯಾಯ.

ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮವರು

ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸವಿನಯ ವಂದನೆಗಳು. ಇದೇನು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಧ್ವನಿ ಇದ್ದಂತಿದೆ, ಅಂತ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲಿ ರೇಡಿಯೋ ಆಫ್‌ವಾಡಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳೋ ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ದೇವರಂ ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲಿ. ಆದರೆ ಬರೆದು ಬಂದರೆ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದೋ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಭಗವಂತ ಕರಣಿಸಲಿ ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾದಾಗ ೧ ಲೀಟರ್ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಯ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು, ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತೆ, ನನಗೆ,

ಇದೇನು ಈ ಪೆಂಗನಿಗೆ ? ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದು ಅಂತಾನಲ್ಲ ! ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಓದುಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತೇ ? ಎಂದೂ ಕೇಳಿರೇನೋ ? ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಬೆಕ್ಕು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತವೇ ? ಹಾಗೇ ನಾವೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮವರು.

ನಮ್ಮವರೂ ಹೇಳಿದರೂ, ದಿಲ್ಲಿಮಹಲಿನಲ್ಲಿ “ಅಯ್ಯಾ ! ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಲಿಲ್ಲ ನಾವು, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಅಂತ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ರೂಪಾಯನ್ನು ಅಪಮೌಲ್ಯ ಗೊಳಿಸಿದೆವು. ಆದುದರಿಂದ ಏನಾಯ್ತು ? ೨೦೦೦ ಕೋಟಿ ಸಾಲ ಇದ್ದದ್ದು ‘ತುಂಬಾ’ದಿಂದ ರಾಕೆಟ್ ಹಾರಿದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ವೀಟಿಕಲಾಡಿ ಸೆರಗು ಹಾರಿದ ಹಾಗೆ, ೨೦೦೦ ಕೋಟಿಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ಏರಿತು. ಅದರ ನಮ್ಮ ಜಮಖಾನ, ಚಾಪೆ, ಹಪ್ಪಳ, ಮೀನು ಕಪ್ಪೆಕಾಲು ಮಾರುಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಆಯ್ತಲ್ಲ ! ಎಂದೂ ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ ಕತೆ ಹೇಳಿದರೂ. ನಾವೆಲ್ಲ ಹೌದು ಅಂತ ನಮ್ಮವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೂಗಟ್ಟಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಸಿಂಹ ಮೂರು ಬಣ್ಣದ ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸಿ ಅದರ ತೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ “ನಮ್ಮ ದೇಶ ದೊಡ್ಡದು. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡದು. ನಾವು ದೊಡ್ಡವರು” ಅಂತ. ದಿಟ ಅವರು ದೊಡ್ಡವರೇ, ೧೯೦ ಪೌಂಡ್ ತೂಕ. ೫ ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಇದ್ದರೂ ಹೆಸರೂ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ. ಮಾರಿಗುಡಿ ಪೂಜಾರಿ. ಮನೆ ಇಲ್ಲ ಜಮೀನಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲಾ. ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಪುಢಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ. ಹಳ್ಳಿಯ ವರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು. ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರನ್ನು ಹುಡುಗ ಒಳ್ಳೆ ಕೇಳಿತು. “ಏನು ಸಾರ್ ದೊಡ್ಡದು, ದೊಡ್ಡದು ಅಂತಾರಲ್ಲ, ಏನು ಸಾರ್

ಅದು ?” ಎಂದು. ಪಿಸು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರಂ ಹೇಳಿದರು. “ನೋಡು ಮಗು! ಪುಟ್ಟಯ್ಯನವರ ಜುಬ್ಬವನ್ನು ನೋಡು. ಎಡಚೋರೀಲಿ, ಮತ್ತು ಬಲಚೋರೀಲಿ ಜೇಬುಗಳಿವೆ ನೋಡು. ಎಲ್ಲ ಜೇಬುಗಳ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಬಾಯಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಉದ್ದದ್ದ ಬಾಯಿ. ಉದ್ದದಕ್ಕೇ ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತೆ ಆ ಜೇಬುಗಳು. ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಬಂದರೂ ಹಿಗ್ಗಿ ಅಡ್ಡಡ್ಡವಾಗಿ ಬಂದಂದನ್ನು ಗಬಕ್ ಅಂದ ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತೆ. ನೋಡುಕ್ಕೆ ಜೇಬುಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಜೋಳಿಗೆಗಳು ಅವು. ಅಖಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ಗುಂಡಾಯನಮಃ ಅಂತ ನುಂಗಿ ನಗುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡದಪ್ಪಾ ಅವು. ದೊಡ್ಡವರಪ್ಪಾ ಅಂತಹ ಜುಬ್ಬಾ ಹಾಕಿಕೊಂಡವರು. ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ನಮ್ಮವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಂಬುಲ್ಲವೇ ?

ಭಾನುವಾರ ರಂಗಯ್ಯನಾಯಕರು ಭಾವಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸುವಾಗ ಕೆಳಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ? “ಈ ಭಾವಿ ನೀರಿನಿಂದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಳು ಬೆಳೆಯೋ ಕಡೆ ಎರಡು ಕಾಳು ಬೆಳೆಬೇಕು. ಒಂದು ಗರಿಕೆ ಹಲ್ಲು ಬೆಳೆಯೋ ಕಡೆ ಎರಡು ಗರಿಕೆ ಹಲ್ಲು ಬೆಳೆಬೇಕು ಒಂದು ಗೊನೆ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆಯೋಕಡೆ, ಎರಡು ಗೊನೆ ಬೆಳೆಬೇಕು.” ಅಂತ. ಅವತ್ತೇ ನಾವು ಕೆಳಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗ್ಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಕಾಳು ತೆನೆ ಕೂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಲ್ಲು ಪುರುಚಲಾಗಿತ್ತು. ಬಾಳೆದಿಂಡು ದುಂಡಾಗಿತ್ತು. ಗೊನೆ ಖಾಲಿ. ಹೊಸ ಭಾವಿತಳದಲ್ಲಿ ಕೆಸರಿತ್ತೇ ಹೊರತು ನೀರು ಹತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾಯಕ ರಂಗಯ್ಯನವರು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಹೇಳಿಯೇ ಹೇಳಿದರು.

ಆಗಲೇ ನಾನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೋರೇ ಗೌಡನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ “ವಯ್ಯಾ ! ಆ ವಯ್ಯ ಏನಂದ, ಯಾಕೆ ಅಂತ”

ಅವ ಹೇಳಿದ. “ತಿಳೀಲಿಲ್ಲಾ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಾಳಿದ್ದ ಕಡೆ ಎರಡು ಅಂತ ಕಾರಖಾನೆ ತಿದ್ದಿದಾನೆ. ಒಂದು ಗರಿಕೆ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಎರಡು ಗರಿಕೆ ಅಂತ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಬರೆದ. ಒಂದು ಗೊನೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಅಂತಿದ್ದನ್ನು ಎರಡು ಗೊನೆ ಅಂತ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ತಿದ್ದಿದರು. ಇವೆಲ್ಲಾ ತಿದ್ದು ಪಡಿಗಳು ರಂಗಯ್ಯನಾಯಕರಿಗೆ ತಲಪಿತು. ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಬಾಯಿಪಾಠಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಗಿಳಿತರಹ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ನಾನು ಸಾಲ ಕೇಳುಕ್ಕೆ ಅತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ತಿಳಿತು ಇದೆಲ್ಲಾ” ಎಂದು.

ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದೋರು ನಾಯಕರು, ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನೇ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಂಬುಲ್ಲವಾ ? ೧೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಂಬಲಿಲ್ಲವಾ ?

ಇಂತೀ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

—ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಪ್ರಸನ್ನನ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾಥಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಮುಗಿದದಿನ ಶೀನಣ್ಣನ ಪರಿವಾರ ಪೆಂಡರಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಬಸ್ಸಿನ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಅವರ ಗುಂಪೇ ತುಂಬಿತ್ತು. ಪ್ರಸನ್ನ, ರಾಮಿ ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಪ್ರವಾಸ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸೆಕೆಂಡ್ ಪೋ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಬೆನಿಫಿಟ್ ನಾಟಕ ನೋಡಿದಂದಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ರಂಗಮಂಟಪ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ತಿಥಿಯಾದ ಸಂಜೆ ನಡೆದ ಒಂದು ಘಟನೆ ಅವರನ್ನು ಥಿಯೇಟರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. “ಬಲಾದಿವ ನಿಯೋಜಿತ” ರಾದ ಅವರು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಂತೆ ಪರದೇಶದ ಭಾಷೆ. ಅದು ದಾಸ್ಯದ ಸಂಕೇತ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಹುದ್ದಾಮ ಘ್ರಂತಗಳು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕೃತಿಗಳ ಅನುಕರಣೆಗಳ ಕೃತಿಚೌರೈಗಳು. ಮೂಲವನ್ನು ಓದಿದರೆ ಇಮಿಟೇಷನ್ (ನಕಲಿ) ಮಾಲಿಗಳ ನಿಜ ವಾದ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಲೌಕಿಕ ಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಲಭಿಸುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಓದಬಾರದು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಸನ್ನನೂ ಗೆಲೆಯರೂ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಸಂಜೆ ಪರಿಕ್ಷಾ ಭವನದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ತಿಂಡಿತಿಂದು ಇಪ ತೈದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಎರಡು ಗೇಮ್ ಚೆನ್ನಿ ದಾಂಡ ಆಡಿದ ಅವರು ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಶೀನಣ್ಣನ ಕಸಿನ್ ಬ್ರದರ್ ವನೆಗೆ ಹೋಗಿ ರೇಡಿಯೋ ಟೂನ್ ಮಾಡಿದರು. ಧ್ವನಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಾಲೂಂ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಧ್ವನಿ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಡಿಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಕಟಿಂಗ್ ಪ್ಲೇಯರಿನಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆಳೆದರು. “ಥಗ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ ರೇಡಿಯೋ ತೆಪ್ಪನಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಅದು ಉಸಿರೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಮೇಲೆ ಮನರಂಜನೆಯ ಗತಿ ?

ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಸಾನಭಿಜ್ಞಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪಶುಃ ! ಬಾಲಕರ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಲ್ ರೌಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗೂರಿ ! ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನ, ಪಾಂಡಿ ಮತ್ತು ರಾಮಿ ಚಿತ್ರಮಂದಿರದ ಹಾದಿ ತುಳಿದದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಶೀನಣ್ಣನ ಆಗಮನದಿಂದ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ! ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಕುಲದ ಈ ಕುಡಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಇಸ್ಕೀಟ್

ಬೈರಾಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಗೂಡಿಗೆ (ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ) ಬಂದಿತಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಹಿಗ್ಗು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ! ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ, ಭಾನು ವಾರ ಎರಡು ದಿನ ಇರುವ ವೇಳೆಗೆ, ಊರಿನಿಂದ ಒಯ್ದ ಆರು ಸೇರು ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ಖಿಲಾಸಾಯಿತು. ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು .46 ಬಕೆಟ್ಟಿನಷ್ಟು ಸಾರು ಸಾಂಬಾರಂಗಳನ್ನು ಶೀನಣ್ಣನ ಪರಿವಾರ ಮುಗಿಸಿತ್ತು.

ಪಂಡರ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಪರಿವಾರದವರನ್ನು ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಶೀನಣ್ಣ ಊರಿಗೆ ಬಂದೂ ಮತ್ತೆರಡು ಸೇರು ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ಮಾಡಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಹುಕಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಹುಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ Fifty acres dry land ಮತ್ತು Five acres ತರಿ lands ಇದ್ದರೂ, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಳೆ no come ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿದ 85 ಪಲ್ಲ ಜೋಳದ(ಅಂದಾಜು ಬೆಲೆ 8500 ರೂ) ಪೈಕಿ ಅವರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಒಂದೂವರೆ ಪಲ್ಲ ಮಾತ್ರ! (estimated 85 pallas actual yield only one and a half) ಹೆಸರಿಗೆ ಸಾಹುಕಾರರಾದರೂ ಮಾಡುವುದು ಬಡಮೇಷ್ಟರ ಕೆಲಸ. ಆನೆಯಭಾರ ಆನೆಗೆ ಇರುವೆಯಭಾರ ಇರುವೆಗೆ. ಹೇರ್‌ಕಟ್ ಮಾಡಿಸಲು only Eight Annas ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಹುಕಾರರೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶೀನಣ್ಣ ವಕ್ರಿಸಿದ.

ಶೀನಣ್ಣನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಸಾಹುಕಾರ “ಇಂದಾನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆ, ಎನ್ನಯ ಜನ್ಮವಿಂದೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಯ್ತು! ಏನೂ ಜೋಯಿಸರ ದೊಡ್ಡಪಾಪ ಇತ್ತ ಬಂತು?” ಎಂದ.

ಶೀನಣ್ಣ “ಅತಿ ವಿನಯಂ ಧೂರ್ತ ಲಕ್ಷಣಂ ನಿನ್ನ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿತು.....” ಎಂದ.

ನಡುವೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ ಸಾಹುಕಾರ “ತಾ, ಎಂಟಾಣೆ” ಎಂದ.

ಶೀನಣ್ಣ “ನಿನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೆ ಕೆಲ್ಲ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಶುದ್ಧ ಅಪ್ರಯೋಜಕ.” ಎಂದ ಸಾಹುಕಾರ “you have said it ಜೋಯ್ಸರೇ you are right ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೆ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಕೆಲ್ಲ ಆಗದು. ಏನೋ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಹರಕೆಯಿಂದ ಈ ದಿವ್ವ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಒಂದೆಂಟಾಣೆ ಕೊಡ್ತೀರಾ? only eight annas, after all!” ಎಂದ.

ಶೀನಣ್ಣ “ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗಾಟ. ಹುಡುಗ ಗಂಡಲ್ಲ, ಬರಗ ಬತ್ತವಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಸ್ತೀಗೆ ಆಪ್ಪನಲ್ ಮಾಥ್ಸ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿಕೊಡು” ಎಂದ.

ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಹುಕಾರ ವಿಚಿತ್ರದರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಆಗ ಸಂಜೆ ಐದಂ ಗಂಟೆ. ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಭಿಕ್ಷುಕರ ತಂಡ ನಿಂತಿತ್ತು. ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೂ ಹೊರಕ್ಕೂ, ಮುದುಕರು, ತದುಕರು, ಹುಡುಗರು, ಹುಡುಗಿಯರು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ನಾಯಿಗಳು ಜಮಾಯಿಸಿದ್ದವು. ಮದುವೆಮನೆ ಕಳೆಯಿತ್ತು.

ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಹುಕಾರ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಶೀನಣ್ಣನವರನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಅವನು ಫೋಟೋಕ್ಕೆ ಫ್ರೇಂ ಹಾಕಿಸಲು ಹೋದವನು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು.

ಸಾಹುಕಾರ ಫಸ್ಟ್ ಮೋ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ “ಕಠಾರಿ ವೀರ” ನಡೆದಿತ್ತು. ಅಸಾಧ್ಯ ರಷ್ : ಉದ್ದ ನೆಯ ಕೂ. ಅದರ ಅಗ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಿ, (ಹ) ರಾವಿ, (ಕೂಳು) ಪಾಂಡಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸಾಹುಕಾರನಿಗೆ ಪಿತ್ತ ನೆತ್ತಿಗೇರಿತು. ಅವನೂ ಕೂಗಿಗೆ ಸೇರಿದ.

ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಗುರು ಮತ್ತು ಮೂವರು ಶಿಷ್ಯರ ಊಟವಾಯ್ತು. ಎಲೆ ಯಂಡಿಕೆ, ತಂಬಾಕು ಜಗೆಯುತ್ತಾ ಸಾಹುಕಾರರು

“ಪ್ರಸ್ತೀ” ಎಂದು ಗುಟುರು ಹಾಕಿದರು.

“ಆ!” ಎಂದ ಪ್ರಸ್ತೀ.

“ಹಾಳಾದನೇ, ಅಲ್ವೀಬ್ರ ಟೆಕ್ಸ್ತು ತಗೊಂಡು ಬಾರೋ ?

“ನಾನು ತಂದಿಲ್ಲ.”

“ಜಾವಿಂಟ್ರಿ”

“ಮೊನ್ನೆ ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಎಮ್ಮೆ ತಿಂದು ಹಾಕಿದೆ.”

“ನಾನು ವರ್ಕ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೆ ನಲ್ಲ ಅದಂ ?”

“ಯಾರೋ ಫ್ರೆಂಡ್ ಕೇಳಿದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತರ್ತಿನಿ.”

“ನಿನ್ನ ಮುಂಡಾ ಮೋಚಿದರು!” ಎಂದು ಸಾಹುಕಾರ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಚಾಪೆ ಹಾಸಿ ಮಲಗಿದ.

ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ತಿಂಡಿ ಕಾಫಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಹುಕಾರ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಮೈದು ಮಧುರ ರುದ್ರ ಕರ್ಕಶ ಕಂಠದಿಂದ “ಪ್ರಸ್ತೀ” ಎಂದ.

“ಆ!”

“ಓ ಅನ್ನಲೇ ಹಾಳಾದನೇ. ಆ ಅಂತನೆ ಎಮ್ಮೆ ಕರವೇನೋ ನೀನು ?”

“ಅಲ್ಲ”.

“ಪುಸ್ತಕ ಬಂತೇನೋ ?”

“ಈಗ ತರ್ತಿನಿ.”

“ಹೋಗೋ ಅಯೋಗ್ಯ. ಹತ್ತೂವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲವೇನೋ ?”

“ಅದೆ”

“ ಮತ್ತೇ ? ”

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಸ್ತಕ ತಂದ.

“ ತಗೋಳೋ. ರಿಮೈಂಡರ್ ಥೀರಂ ಹೇಳೋ ”

“ ಸ್ಕೂಲ್ಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ”

“ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲೋ ”

“ ಮರೆತಿದೆ. ”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯವನೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ “ ಪ್ರಸೀ ” ಎಂದು ಯಾರೋ ಕೂಗಿದರು.

“ ಓ ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಪ್ರಸೀ ಓಡಿ ಹೋದ.

“ ಪ್ರಸೀ ! ” ಎಂದ ಸಾಹುಕಾರ ರೋಷದಿಂದ.

“ ಬಾರೋ ರಿಮೈಂಡರ್ ಥೀರಂ ಹೇಳಿಕೊಡ್ತೀನೀ ” ಎಂದು ಸಾಹುಕಾರ ಗುಡುಗಿದ.

“ ಸಾ, ಅಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಿನಿ ” ಎಂದ ಪ್ರಸೀ.

“ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗು. ಮತ್ತೆ ಬರಬೇಡ ” ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಸಾಹುಕಾರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಊರಿಗೆ ಬಂದ.

* * * *

ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಯಿತು. ದಿಬ್ಬಣದ ಮಂದಿ ಊರಿಗೆ ಬಂದರು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶ ಬಂತು. ಪ್ರಸನ್ನ, (ಹ) ರಾಮಿ, (ಕೂಳು) ಪಾಂಡಿ ಮೂವರೂ ಪಾಸಾದರು.

ಹಾಗಾದರೆ ತಪ್ಪು ಯಾರದು ?

ಹೀಗಾಗಲು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಹುಡುಗರ ಅತಿಶಯ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತೆ ಕಾರಣವೇ ? ಅಥವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅತಿವ ಕೆಳವಟ್ಟು ಕಾರಣವೇ ? ಹೌದು ಎನ್ನಲು ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದು. ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ.

ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ವಿಧಿ ! ಆದರೆ ಬಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ವಿಧಿ ವಿಡಂಬನವೇ ?

ಇವರು ಓದಿದ ಶಾಲೆ, ಕಲಿತ ಪಾಠ, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾರಿಣ್ಯಗಳೇ ಅಲ್ಲದೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಹುಡುಗರು ಪಾಸಾಗಲು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣವುಂಟು.

ಹತ್ತೆ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಅನ್ನದಾನದ ಬಲದಿಂದಲೇ ಹೀಗಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

—ಆ. ರಾ. ಸೇ.

ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಡ್ರೈವರ್

ಅವನೊಬ್ಬ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಡ್ರೈವರನೆಂದರೆ ಒಡ್ಡೂರಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಅವನು ಮೋಟಾರು ಕಾರು ಬಿಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರೆಂದರೆ, ಸ್ವಿಚ್ ಹಾಕಿ ಬ್ರೇಕ್ ಸಡಿಲ ಬಿಟ್ಟನೆಂದರೆ ಸಾಕು—60-80 ಮೈಲಿಗಳ ವೇಗವೇ ಸರಿ. ಆ ಒಡ್ಡೂರಿನ ಸುತ್ತಳತೆ ಮೂರೂಮುಕ್ಕಾಲು ಮೈಲಿ (ಚದರ ಮೈಲಿ ಅನ್ನಬೇಕೇನೋ ?) ಒಂದು ಕೊನೆ ಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಗೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಒಂದು ಮೈಲಿಯ ಮೇಲಾಗಲಾರದು. ಅಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವನ ಕಾರಿನ ವೇಗ 60 ಕ್ಕಿಂತ ಎಂದೂ ಕಡಮೆ ಆಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಏನೋ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; 'ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಕಮ್ಮಿ'—ಎಂಬ ಭಾವನೆ.

ಸರಿ, ಇಂತಹವನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಊರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವನ ಕಾರಿನ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಬೆಳಗಾಗಿದ್ದು ಅವನು ಕಾರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನೆಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ರೌಂಡು ಹೊಡೆದೇ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೋ. ಏನೋ. ಹೇಗೋ. ಜತೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅವನ ಚಾಲಕತನದ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ; ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹ.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಡಂಗುರಂ ಹೊಡೆಸಿದ. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಪೋಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಕಾರಿನ ಸಮೇತ ತೆಗೆಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಪೋಟೋವನ್ನು, ತನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಸವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ. ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ. ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಯೂನಿ ಟ್ಟಿಗೂ ಕರೆ ಕಳಿಸಿದ್ದ ! ತುಂಬ ಗಲಾಟೆಯಿರುವ ಅವನೂ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ, ಸಿಟಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮುಂದಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ, ಮತ್ತಿತರ ತುಂಬ ಗಲಾಟೆಯಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಕಾರು ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮೇಯರ್‌ರವರೇ ಇವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಕರೀ ಬಟ್ಟೆ. ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿದರು. ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರೇ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿತು ಅವನ ಕಾರೋಟವನ್ನು. ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ನಾನಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಗೌರವರುಗಳಿಂದೆಲ್ಲ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ತಂತಿಗಳೂ ಬಂದವು. ನೂರಾರು ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು—ಮೂವಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು—ರೆಡಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದವು ಅವನ ಕಾರೋಟವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು.

ಆಗ ಆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ : ಮಹನೀಯರೇ, ಮಹಿಳೆಯರೇ, ಕಾರೋಟ ಒಂದು ಕಲೆ. ಯಾವ ರೀತಿ-ನಿಯಮಗಳಿಗೂ, ಕಾನೂನಿಗೂ ಅಧೀನವಲ್ಲದ ಕಲೆ. ಕಲಿಸುವಾಗ ಹೇಳುವಂತೆ ಆಷ್ಟು ಹುಷಾರಾಗಿ, ಎಚ್ಚರವಾಗಿ, ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕ, ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದಗಲಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೂ ಬಿಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ವೇಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಕಾನೂನೇನೋ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ, ನಮ್ಮಂತಹವರಿಗಲ್ಲ. ವೇಗದಿಂದ ಚಲಿಸುವ ಕಾರು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನಸಂದಣಿಯಿರುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋದರೇ ಮಜೆ. ನಮ್ಮೂರಿನ BTS ಬಸ್ಸುಗಳಂತೆ 5 ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರೇಕೆ ಬೇಕು ? ಸುಡಿ ಅವನ್ನ ! ಅಮೇರಿಕದ ಹೈ ವೇಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಕಾರುಗಳು ಯಾವುವೂ 60 ಮೈಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೇಗದಲ್ಲೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ ; ಅವರು ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಸ್ವಂತ ಕಾರಿನಲ್ಲೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ವೇಗವಿಲ್ಲದೇ ನಡೆದೀತೆ ? ಹೇಳಿ... ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತು ಕಾರನ್ನು ಓಡಿಸಿದ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜನಸಂದಣಿ-ಗಡಿಬಿಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು. ಅವನ ವೇಗಕ್ಕೆ ಹೆಬರಿ ಜೀವ ಭಯದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಕಾರಿಗೆ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೆ !... ಅಲ್ಲವೆ ? ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಜತೆಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದಾನೆ ಬೇರೆ... ಪಾಪ ಅಂತ.

ಸರಿ. ಅವನ ವೇಗಪ್ರದರ್ಶನ ಮುಗಿಯಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ತಾನಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗುವಾಗ ಪ್ರಮಾದವೊಂದೂ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ವೇಗದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಕಾರು ಗಲಾಟೆ, ಡ್ರೈವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಕಾರೊಂದಕ್ಕೆ ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯಿತು, ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಿ. ಅವನ ಕಾರಿಗೇ ಜಖಂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಪೊಲೀಸರೂ ಹಿಡಿಯಲು ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ. ಜನರಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸಿನವರೂ ಇಲ್ಲ. 'ಬಚಾವಾದೆ' ಎಂದುಕೊಂಡು ತಾನೇ ಎದ್ದು ಪೆಗನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. 'ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೇ ಇದು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಹೀಗಾಗಿದ್ದು... ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುವ ನೂರಾರು ಕಾರುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಡ್ರೈವರಿಲ್ಲದ, ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಾರಿಗೇ ನಾನು—ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್—ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕೇ ? ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಪೇಚಾಡಿದ.

—ಬಿ. ನ. ಮೂರ್ತಿ

ಕೊರವೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು

(ಕುಸಿದ ರೂಪಾಯಿಯ ಕುರಿತು)

ಎಲ್ಲರೂ ಶೂರರು ; ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲರು; ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ; ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೆದೂ ಕಾಣಬಾರದು. ರೂಪಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೇನೂ ಕೇಡಿಲ್ಲವಯ್ಯ, ಅದು ಕುಸಿಯುವುದೆ ಸಹಿಸುವಯ್ಯ ಎಂದು ಹಗಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದವರು ಸರಿಸಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಘೋಷಿಸಿದುದು ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ಡಾಲರ್ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ, ಸ್ಟರ್ಲಿಂಗ್ ಮಾಮನ ಒತ್ತಡ ಸಹಿಸುವಯ್ಯ, ಬೆಲೆ ಕುಸಿದು ಎನಗೊದಗಿದ ಅಧ್ವಾನವ ತೊಲಗಿಸಯ್ಯ ಎಂದು ಬಡಪಾಯಿ ರೂಪಾಯಿ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚೌಧರಿ ಮಹಾಶಯನ ಅಂಗಲಾಚುವುದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರುಸ್ತುಮರಾದರೆ ಕೆಲವರು ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ರುಸ್ತುಮರಾದರೆಮ್ಮವರು. ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಕಿವಿಹಿಂಡಿಸಿಕೊಂಡರೆಮ್ಮವರು. ಅವರಿವರ ಮರ್ಜಿಗೆ ಮಣಿದು ಎಮ್ಮ ರೂಪಾಯಿ ಅರೆಯಾಯಿತೋ ಎಂದು ಕೊರಗುವವರ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ಎನಿತು ಸಲ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಕುಸಿದರೇನು ಎಮ್ಮ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಕುತ್ತೂ ಹರಿಯಬಲ್ಲದೆ ? ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕೆ ಕುಣಿಯಲಾರದವ ರಂಗಸ್ಥಳವ ದೂರಿದಂತಾಯಿತಯ್ಯ ಎಂದೆಂದು ಕನಲುವವರ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ನಮ್ಮ ರೂಪಾಯಿ ಒಣ್ಣದ ಬುಗ್ಗೆಯಯ್ಯ. ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಹೇರುಳ್ಳಿಲ್ಲವಯ್ಯ. ಹೊರಗಣ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಕುಸಿದೆವೆಂಬರಯ್ಯ. ಆದರೆ ದೇಶದೊಳಗಡೆ ಅದರ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಪೈಸೆಯೆಂದೂ ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಶಿಸುವವರ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ನೆರವು ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ವರೆಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಇತರರ ಬೊಕ್ಕಸ ಭರ್ತಿಯಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಎಮಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಿವರ ಭರ್ತ್ಯನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಜಲೇಕೆ ? ಇಡಿ ಮುಳುಗಿದವರಿಗೆ ಚಳಿಯೇನು ? ನೆರವಿನ ದಾಸರಿಗೆ ನಾರಾಯಣನೇ ರಕ್ಷೆ ಎಂದಾಡುವವರ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಭದ್ರ ಸುಭದ್ರ ಎಂದು ನಾಲಿಗೆ-ಝಳಪಿಸುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡಯ್ಯಗಳಿರ ನೀವು ಕಾಣೆರ ನೀವು ಕಾಣೆರ ; ರೂಪಾಯ ಕುಸಿತದಿಂದ ವಿದೇಶ ವ್ಯಾಪಾರ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ನಾಡು ಸುಖಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳ ದೊರೆಗಳ ನೀವು ಕಾಣೆರ ನೀವು ಕಾಣೆರ ಉಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನೆಲೆ ನಿಲುವು ಎಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದ ನೀವು ಹೇಳಿರೆ ; ನೀವು ಹೇಳಿರೆ ಎಂದು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

— ರಾಮಿ.

ಹಳೇ ಸಾಲ ! P. L. 480

ಅರ್ಜುನ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಾಂಗದೇಯನ್ನು ಕಂಡ. ಕೈ ಹಿಡಿದ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದ ಅಂತ ಮಹಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುಗುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ಲೋಬ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಈ ಕಡೆ ಭಾರತ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೇರನೆ ಆ ಕಡೆ ಅಮೆರಿಕಾ ! ಅರ್ಜುನ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಚಿತ್ರಾಂಗದ Inca ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಾಜಕುವಾರಿ. ತೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ನಾಚ್ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನ ಹಾಕಿದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಬ್ಬರಗಾಗಿ “ ಕಾಂತಾ ! ” ಎಂದಿರಬೇಕು. ಇವನೂ ಹೊಸ ಮುಖ ನೋಡಿ, ಹೊಡೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಆದರೆ ಆಗ ರಾಜಕುವಾರಿ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಬಳುವಳಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವಸರ ಅಂತ ಕೊಡುಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಈಗ ಆ ಅಮೆರಿಕನ್ನರು P. L. 480 ಅಂತ ಬಳುವಳಿ ತೀರಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಹಳೇ ಲೆಕ್ಕ ಫೈಸಲ್ ಅಪ್ಪೇ ! ಧರ್ಮ ಅಲ್ಲಿ !

— ಬಿ. ಹಂ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೌಡ.

ಮೈಲಾರಯ್ಯನ ಮೇಲುಗೈ

“ಧೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಇವುಗಳಿಂದ ತಾಯಿ ಯೊಬ್ಬಳ ವಿಜಯ !

ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೇಶ್ ಸಾಕ್ಷೀನಾ ಎಂಬ ಯುವತಿ, ತನ್ನ ಮೊದಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ಹಡೆದ ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ, ಇಂಟರ್‌ವಿಡಿಯಾಟ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತಳು ; ಕೂತು ಬರೆದಳು. ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಗಳೂ ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು, ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದಳು. ! ”

ಅಂದಿನ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೋದಿದ ಸರಸು, ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟಳು.

“ ಇದ್ಯಾಕೇ, ಹೀಗೆ ರೈಲ್ವೇ ಇಂಜಿನ್‌ನಂತೆ ಉಸಿರು ಬಿಡ್ತಿದೀ ? ” ಕೇಳಿದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ, ಕಳಕಳಿಯಿದ.

“...ನೋಡಿ...ಇದನ್ನ ಓದಿ ! ”

“...ಓದಿದೆ...ಆ...ಆದರೆ... ? ”

“ ಆದರೆ ಏನು ? ...ಅಲ್ಲ, ಓದಬೇಕೂ ಅನ್ನೋ ಆಸೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ— ಅವಕಾಶ ಬೇಡವೇ, ಉತ್ತೇಜನ ಬೇಡವೇ ? ...ನೋಡಿ ಆಕೇ ಅದೃಷ್ಟಾನ—ಬೇಡ ಅನ್ನೋ ಗಂಡನೇ, ಅಡ್ಡಿ ಹಾಕೋ ಅತ್ತೆಯೇ . ಹುಂ, ಹಾಗಿರಬೇಕು ! ” ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಂಜಿನ್ ಬುಸುಬುಸು.

ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದಾಗ ಸರಸು S. S. L. C. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಿದ್ದಳು. ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆಯೇ ತುರುವೇಕೆರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ, ಮೈಲಾರಯ್ಯ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಕಾಲೇಜು ಕಟ್ಟಿ ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೂ ತನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು, ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದಾತನ ಮೇಲೆ ಸರಸುವಿನ ನಿರಂತರ ದೂರು ! (ಅವಳು ಕಾಲೇಜು ಕಟ್ಟಿ ಹತ್ತುವ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಸಂಭವವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ—ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲೂ ಮೂರು ಸಾರಿ ಮುಗ್ಗುರಿಸೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅವಳ ಕಾಲು ಶತಮಾನದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ—ಎಂದು ಮಾವಯ್ಯನವರೇನೋ ಮೈಲಾರಯ್ಯನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ್ದರು !)

ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಕುಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಎಚ್ಚೆತ್ತು; ಮನಸ್ಸಿ-
ನಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿತು !

ಒಂದೆಲಸ ಯಾಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಸರೋ ? ”

“ ಯಾವ ಕೆಲಸಾರೀ ! ” ಗಾಭರಿ ಅವಳು ಸರಸು. ಅವಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವು-
ದೆಂದರೆ ಭಯ ; ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ರೂಢಿ, ಪಾಪ.

“ ನೀನೂ ಈ ವರ್ಷ S. S. L. C. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಬಿಡು. ”

“ ಆ...ಆದರೆ...ಆದರೆ...ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ...? ”

“ ಗೊತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪಾಪನ್ನೆತ್ತೊಳ್ಳಿ ; ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮೆಟರ್ನಿಟಿ
ಹೋಮಿಗೆ ಸೇರಿರ್ತೀ !...ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ನೀನೇನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಡ. ಡಾಕ್ಟರ್
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನೋರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳ್ತೀನಿ. ”

“ ಆ ಮೇಲೆ...ಅತ್ತೆ...ಶುಂಠಿ...ಮೆಣಸು...? ”

“ ನಿನಗ್ಯಾಕೆ ? ಅಮ್ಮನ್ನ ಒಪ್ಪಿಸೋದು ನನ್ನ ಭಾರ !...ಹಹಂ, ಈಗಿನಿಂದಲೇ
ಓದುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿಬಿಡು !...ಹಹ ! ...ನಾವೂ ಪೇಪರ್ನಲ್ಲಿ ಹಾಕೋಣ —
ಮೈಸೂರ್ ಸರಸೂ ಮೈಲಾರಯ್ಯನ ನಿಜಯ ! ಅಂತ.

ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತು ! ಬೀಸಿದ ಚಾಟಿ ತನಗೇ ತಿರುಗುವುದೆಂದು ಸರಸುವಿಗೆ
ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ?...ಮೈಲಾರಯ್ಯ ತಂದೆ ತಂಬಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ
ಹಾಕಲೇಬೇಕಾಯ್ತು ; ಬರದೇ ಇದ್ದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ತಲೆಗೆ ತಂಬುವ ಪ್ರಯತ್ನ
ನಡೆಸಲೇ ಬೇಕಾಯ್ತು !

ಲಾಭ, ನಷ್ಟ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್, ಆಕ್ಸಿಜನ್, ನೈಟ್ರೋಜನ್,
ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿ, ಸರಳಬಡ್ಡಿ, ಗ್ರಾವಿಟಿ, ತ್ರಿಕೋಣ, ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ, ಬೀಟಾ ತೀಟಾ,
ತಾಪತ್ರಯ, ತ್ರಿಪುರಲಾಗ...!

*

*

*

*

“ ಎರಡು ಓನ್ನೂ ನೀರು, ಎರಡು ಚಮಚ ಗ್ಲಾಕ್ಸೋ—ಲೇಹ್, ಬೆಳಗ್ಗೆ
ಹೊತ್ತು, ರಾತ್ರಿ ಟಾನಿಕ್ಯು—ಒಂದೊಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ—ಎಣ್ಣೆ ನೀರು,
ತಿಳಿಸಾರಂ—ಹಳೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ—ಹಸುವಿನ ಹಾಲು—ಹಾಲ್ಮಡ್ಡಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ—
ಹರಳೆಣ್ಣೆ, ಒಳಲೆ—ಚಿಟಿಕೆ ಅರಿಶಿ...ಅರಿ...ಅಯ್ಯೋ ಇದೇನು ಬರೆದುದುಬಿಟ್ಟಿ ! ”
ಚೀರಿದಳು ಸರಸು.

“ ಯಾಕೇ ಸರೋ ಹೀಗೆ ಹೆದರಿದೆ ? ” ಮೃದು ನುಡಿದ, ಮಂಚದ ಬಳಿ
ಕೂತಿದ್ದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ.

“ನೋಡೀಂದ್ರೆ. ಪರೀಕ್ಷೇಲಿ ಏನೋನೋ ಬರೆದ ಕನಸಾಯ್ತು—ಗಲ್ಲಕ್ಕೋ ಪುಡಿ, ಹಾಲ್ಕುಡ್ಡಿ, ಹಣ್ಣಿನ ರಸ...”

“ಕೇಳಿಸ್ತು. ನೀನು ಕನವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದಾಗ ನಾನೂ ಇಲ್ಲೇ ಕೇಳುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಇನ್ನೂ ಆರು ದಿನ ಇದೆಯಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಯಾಕೆ ಹೆದರಿಯೆ ? ”

“ಸದ್ಯ ಬೇಡೀಂದ್ರೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಬೇಡ—ಪಾಪನ್ನಾಡಿಸ್ಕೊಂಡಿರ್ತೀನಿ ಹಾಯ ವಾಗಿ.”

“ ಛೇ ಛೇ ಉಂಟೇ ನನಗೆ ವೃಥಾ ದೂರು...ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಪೇಪರ್ನಲ್ಲಿ...”

“ ನಿಮ್ಮ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಹಂಗಿಸ್ಬೇಡೀಂದ್ರೆ ; ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಲ್ಲ !...ಸದ್ಯ ಅದು ಕನಸಾಯ್ತಲ್ಲ. ದೇವರ ದಯೆ !...ಕೈಮುಗೀತೀನೀಂದ್ರೆ, ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲ ತೆಗುದೊಂಡು ಹೋಗಿ...”

“ ಹಿ ಹಿ ಹಿ ಹಿ...ತಮ್ಮಯ್ಯನ ತರೇ ಮೇಲೆ ಹೇರಿ, ಮೊನ್ನೇನೇ ಮಾಧು ವನೇಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ ! ”

“ ಹಿ ಹಿ ... ಹೌದೇ ! ... ನೀವೆಷ್ಟು ಒಳ್ಳೇವರೂಂದ್ರೇ ! ” ಮೈಲಾರಯ್ಯನ ವರಟು ಗಲ್ಲ ಸವರಿ ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿದು, ಸಿಹಿ ನಗೆ ನಕ್ಕ ಸರಸು, ಅತ್ತೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಶುಂಠಿ ಬೆಲ್ಲ ನುಂಗಿ, ಮೆಣಸಿನ ಕಷಾಯ ಕೂಡಿದು, ತಿಳಿ ಸಾರನ್ನ ಉಂಡು, ಮೈತಂಬ ಮುಸುಗಿಟ್ಟು ಮಲಗಿ, ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಹೋದಳು !

—ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ

ಯಾರೇನ ಮಾಡುವರು !

ನಮ್ಮ ಎನ್ನೀವೋ ಸಂಜೀವನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ, ವಂಕಿ, ಮಕಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕತೆ ನಿಮಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ ಪಾಪ, ಸಂಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆ ಏರಿದ ಹಾಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಕಾರಣ : ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ‘ಹೆತ್ತಳಾ ತಾಯಿ’ ! ಜೊತೆಗೆ ವಂಕಿಯೂ ಸುಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತಂತೆ ! ಸಂಜೀವನಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನ—ಆಟದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ತೆರ ಬೇಕಾದ ಹಣ ಉಳಿಯಿತೆಂದು !

—ಕಿರಣ ಗುಲ್ಲೂರು

ಪ್ರಸಾದ!!

ಅಬ್ಬಬ್ಬಬ!! ಅದೇನು ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ಇವತ್ತು?? ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿವಸದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರ ಪ್ರವಚನಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಹಾಲಿನ ಜನ. ಇಂದು ಕಿಕ್ಕಿರಿದೂ overflow ಆಗ್ತಾ ಇರೋದು ಬಗೆ ಹರಿಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಯಿತು. ಹಾಗೇ ತಲೆ ಕೆರಿತಾ ಇದ್ದೆ. ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ ನೋಡ್ಲಾರ್ದೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಡೊಳ್ಳೊಟ್ಟಿ ಬೊಜ್ಜಮ್ಮ ಕೀಕಲವಾಣಿ ಕಿರಿದ್ದು.

“ಹೊರಗೆ ಬೋರ್ಡ್ ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲೇನ್ರಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಈಪಾಟಿ ಜನ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ” ಅಂದ್ರ.

“ಏನಿತ್ತು ಹೊರಗೆ?” ಬರೋ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಗಮನಿಸದೆ ಒಳ ನುಗ್ಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನೂ ನಾನೇ ಬಯ್ಯೊಂಡು, ಆ ಜನಸಾಗರ ದಾಟೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬೋರ್ಡ್ ನೋಡ್ಲೆ. “ಪ್ರಸಾದ ಏನಿಯೋಗ!” ಎಂದು ದಪ್ಪಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು.

“ಓಹೋ!! ಹೀಗೋ ಸಮಾಚಾರ. ಸರಿ ಮತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೋ ವೇದಾಂತ ಅಂದ್ರೆ ಏನು ಅಂತ ತಿಳಿದೆ ಇರೋ ತರಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಜರಾಗಿರೋ ಬಸ್ಯಾ, ಮುತ್ಯಾ, ಪಾತೂ ಸೀತೂ, ಶೀನಿ ನಾಣಿ. ಸ್ಪೈಲಿಷ್ ಶೈಲಾ ಮಾಲಾ. ಅಳ್ಳಿ ಮುಕ್ಕ ತಿಮ್ಮ ಬೊಮ್ಮ ವಾಚಾಳಿ ಮೆಕಜ್ಜಿ ಸುಬ್ಬಜ್ಜಿ. ಗೈಯಾಳಿ ಗೋದಾ ವಸುಧಾ ಟೈಟ್ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಪಾಂಡು ಗುಂಡು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರೋದು.

ಅರೆ ರೆ ರೆ! ಇದೇನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹೋಗೋರ್ನ್ “ಓಹೋ! ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತಾನೋ!” ಅಂತ ಮೂಗು ಮುರೀತಿದ್ದ ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ! ರಾಮಾಚಾರ್ಯ! ರಾಮಾಚಾರ್ಯ ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯ!! ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯ!!! ಎಲ್ಲಾ ವಕ್ರಸಿದ್ದಾ ರಲ್ಲಾ. ಅಲ್ಲಾ ಅವತ್ತು ಮಾತ್ರ ಯಾರೋ ಅವರ ಮುಂದೆ “ಸೋಹಂ” ಅನ್ಬೇಕು ಅಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಿವೀನೂ ಮುಚ್ಚೊಂಡು “ಶಾಂತಂ ಪಾಪಂ! ಗುರು ರಾಜ! ಇವರ ಪಾಪ ಮನ್ನಿಸಿಬಿಡು. ಎಂದಿಗಾದ್ರೂ ಮನುಷ್ಯ “ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ” ಅಂತ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೇ ದೇವರು ದೇವರೆ” ಅಂತ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ ಈ ಮಧ್ವದ್ವೈತ ತಿಲಕರೆಲ್ಲಾ ಹಾಜರ್ರು! “ಎಲೈ ಬೋರ್ಡೇ! ಎಂಥಾ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿ ನಿನ್ನದು” ಅಂತ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಪಂಚ!!

ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂತೆ. ಅಂದೇ ಪ್ರವಚನದ ಕೊನೇ ದಿನ.

“ ನಾಳೆಯಿಂದ ಹೇಗಪ್ಪಾ ಇಷ್ಟೊಳ್ಳೆ ಪ್ರವಚನ ಕೇಳ್ವೆ ಸಂವೆ ಕಾಲಾ ಕಳೆಯೋದು ? ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸೂಜಿ ಮೊನೆಯಷ್ಟಾದರೂ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಅಂತ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಿಂದ ನಾನಾ ತರಹ ಧ್ವನಿಗಳು, ಪ್ರಸಾದ ಹೇಗೆ ? ಯಾವ ತರಹ ? ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ? ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಗಿಟ್ಟಿಸಬೇಕು ? ” ಅಂತ ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮೈಕಾಸುರ ತಾರಕ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕಿರುಚಿದ

“ ಈಗ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರಾದಿ ಯಾಗಿ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವರು.” ಎರಡು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಎರಡು ಫಳ ಫಳ ಸ್ಪೀಲ್ ಹ್ಯಾಂಡಲಿನ ಒಕೆಟ್ಟು ಅಲಂಕರಿಸಿತು. ಸಭಿಕರೆಲ್ಲಾ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾ ನಾಲಿಗೆ ಇಳಿಬಿಡುತ್ತಾ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆಣೆಯಾದರು.

“ ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಒರಪು ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ತಿಂವ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಇಂದು ತಿನ್ನಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತಪ್ಪಾ ಸದ್ಯ ! ”

“ ಕೊಬ್ಬರಿ ಸಕ್ರೀನೆ ಕೊಡ್ಬೋದು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ಕಡ್ಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಪರಿಟವಣಿ ಜಾಸ್ತಿ ನನ್ನ ಕೈಚೌಕದಲ್ಲೇ ಹಾಕಸೊಂಡ್ವಿಡ್ತೀನಿ. ಒಂದು ಚಮಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಳೋದಾದ್ರೆ ಬಿದ್ದೋಗ್ಲಿ.”

“ ಕಡಲೆ ಗುಗ್ಗುರಿ ಇರಲಾರದು. ಮುಸುರೆ. ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಮುಟ್ಟೊಲ್ಲಾ. ಹೆಸರುಬೇಳೆ ಕೋಸಂಬ್ರಿ ಕೊಟ್ರಿ ಏನ್ನಾಡೋದು ? ಸೋರತ್ತಲ್ಲಾ ? ಇಲ್ಲಿ. ಬಾಗ್ಲಲ್ಲೇ ಕೆಸುವೆ ದಂಟಿನಂಥಾ ಎಲೆ ಕ್ರೋಟನ್ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುವೆ ” ಎಂದು ಆದಷ್ಟು ಅಗಲವಾದ ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರಪಾಣಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ಒಬ್ಬ.

“ ನಾ ಕೊಂಗುಲೋನೇ ಏಪಿಸೊಂಟಾನಾ. ಪ್ರಸಾದವು ಕಿಂದ ಪಡೆ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು (ನನ್ನ ಸೆರಗಿನಲ್ಲೇ ಹಾಕಸೊಂಡೀನಿ. ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದೆ ತಪ್ಪು) ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಕನಿ ಕಾಪರವೇಶ್ವರಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಿ ಜರಿ ಸೆರಗನ್ನ ಆದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಸೊಂಟ ದಿಂದ ಎಳೆದು ನಿಂತರು.

“ ಎನ್ನಡೀ ವಂಣಿ ! ಎನ್ನೊಡೆ ಫ್ರಾಕ್ ಭದ್ರಮಾ ಪ್ರಡಿಚಿಂಡು ಪ್ರಸಾದ ಪಾಂಕೊ ” ಉಸುಗಿದಳು ವಾಧುರೆ ಮಿನಾಕ್ಷಿಯಮ್ಮಾಳ್.

“ ಲೋ ! ಸುಬ್ಬು ! ಹಿಡಿಯೋ ಪೇಪರ್. ಇದ್ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಹಾಕಿಸೊ ” ಅಂತ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಫುಲ್ ಪೀಟ್ ತನ್ನ ಬಾಳೇಕಾಯಿ ಉಡಿಯಿಂದ (ಅದೇ ಅಕಾರವಾಗಿದ್ದ) ಗಂಟಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟಳು ವೆಂಕಟಲಕ್ಷಮ್ಮ ತನ್ನ ಸುಪುತ್ರಗೆ

“ ಕ್ಯಾಜಿ ! ದಸ್ತಿ ಬೀ ಲಾನಾ ಭೂಲ್‌ಗಯಿ. ಮೇರಾ ಓಡ್ಹಿ ಮೇ ಪ್ರಸಾದ್ ಲೇಲೂಂಗಿ ” ಅಂತ ಮಿಸ್. ಕಮಲಾನಿ, ಗೆಳತಿ ಮಿಸ್. ಮೆಲ್ವಾನಿಗೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಸಿದಳು.

ನಾನು ಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನೇ ? ಕಂಕುಳ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪರ ಪರ ಬ್ಯಾಗ್ ತೆಗೆದೆ (ಆದ್ರೇನು ? ಮೂರು ಪಾವು ಹಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಸತ್ತೆ ಕಣ್ರೀ) ಚೀಲಾಪಾಣಿಯಾಗಿ ನಿಂತೆ. ಬೇಗ ನುಗ್ಗಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಚರಪು ಕೈಹಿಡಿತವಾಗಬಹುದೆಂದೂ. ಇರಂವೆ ಸಾಲಿನಂತೆ ಇತ್ತು ನಮ್ಮ ಕ್ಯೂ ಸಾಲು. ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬರ ಜಂಪರಂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಹಿಡಿದು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈಲು ಆಟ ಜ್ಞಾಪಕ ತಂದಿತು, ಅನ್ನಿ. ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗ ಶುರುವಾಯಿತು.

ಎಲಾ ! ಇದೇನು ? ಎಲ್ಲರ ಮುಖ ಇಂಗು ತಿಂದ ಮಂಗನಂತಿದೆ !! ಏಕೆ ? ಏಕೆ ? ಏಕೆ ? ನನ್ನ ಸರದಿ ಬಂದಿತು, ಚೀಲ ತೆಗೆಯ ಹೊರಟೆ. ಆದರೆ ಸರಕ್ಕನೆ ಚೀಲ ಕಂಕುಳ ಕೆಳಗೆ ನೂಕಿ, (ತೆಗೆದಿದ್ದು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಅವಮಾನ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು) ಬೊಗಸೆ ಕೈ ಒಡ್ಡಿದೆ.

ಸಿಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ಮುಖ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮೂಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ನನಗೇನೋ ಸಂತೋಷವೇ ಆಯಿತು ಅನ್ನಿ (ಬಿದ್ರಾ...ಸೆ...ಫೆ ! ಫೆ ! ನಂಗೆಲ್ಲಿ ಬಂತು ? ಬಿದ್ರಾ ಮಂಡಿ ತರಚಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಾದೆ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡೆ) ಕೋಸಂಬ್ರಿ, ಗುಗ್ಗುರಿ, ಕಡ್ಲೆಹಿಟ್ಟು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಿಂದು ಬೇರೆಯವರ ಸೆರಗಿಗೆ ಕೈ ಒರಸುವ ಬದಲೂ, ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಪ್ರವಚನ ಎಂದೆಂದೂ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ‘ಪ್ರಸಾದ’ ಎಂಬ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕ ಪುಸ್ತಕ ಕೈಗಿತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೊರಗಿದ್ದ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಿ ಜನ ತಮ್ಮ ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ.” ಹಾಗಂತ ಮಾತುಡೊಂಡು ಹೆಂಗಸು. ಈ ಗಂಡಸರೇ ಹಾಗೆ. ಆಸೆ ಮೇಲಿನ ಕೋಪವನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನಮೇಲೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅಬ್ಬಾ ! ಆ ಬೋರ್ಡಿನ ಮಹಿಮೆ ! ತಿನ್ನಸ್ತು ಚಳ್ಳೆಹಣ್ಣು ಮಂಕು ತಿಮ್ಮಗಳಿಗೆ.

— ಸುನೀತಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ.

ಅಂಕಲ್ ನೆಗಡಿ

“ಆ...ಆ...ಆ ಳ ಳ ಚಿ” My God ನಂಗೆ ಲಂಡನ್ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಲೂ ಈ ತರಹದ್ದೆಗಡಿ ಬಂದಿರ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತೇ ? !” ಎಂದೂ ಮನೆಲಿರೋ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ವೇಲೆಲ್ಲಾ ರೇಗಾಡಿದ್ರು ನಮ್ಮ London-returned ಅಂಕಲ್ ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಹೆಂಡತೀಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ. “vicks rub ಮಾಡು. Inhaler ತೋಗೋ ಬಾರೆ. Get the inhaler soon.” “ಆ inhaler ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಏನೋ. ಹುಡುಕೇ ಮಣೀ...ರಾಮ ರಾಮ ! ಈ ಗಂಡಸಿಗೆ ನೆಗಡೀ ಬಂದ್ರೇ ಹೀಗೆ ಹಾರಾಡ್ತಾರಲ್ಲಾ, ಇನ್ನೂ ದೇವರು ಹೆಗಸರಿಗೆ ಕೊಡೋ ಕಷ್ಟಾನೆಲ್ಲಾ ಇವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದೆ, ಇನ್ನೇನೇನ್ಮಾಡ್ಬಿಡ್ತಿದ್ರೋ !” ಎಂದೂ ಗೊಣಗೊಟ್ಟುತ್ತಾ ಪತಿ ಸೇವೆ, ಶಿಶ್ರೂಷೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ರು ಕೋಮಲಮ್ಮ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೇಗದ್ದು ನಮ್ಮಂಕಲ್ ಬುಸುಗೊಟ್ಟುತ್ತಾ, ಗೊಸು ಗೊಟ್ಟುತ್ತಾ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೈವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ತುರುಕುತ್ತಾ ಓಡಿದರು factory ಬಸ್ ಹಿಡಿಯಲು. ಪಾಪ ! ಇವರ ನೆಗಡೀಗೂ sympathy ತೋರಿಸದೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿತ್ತು ಅವರ factory bus.

ಕೇಳಬೇಕೇ ಇವರ ಕೋಪ ? ! “Damn the bus !” ಎನ್ನುತ್ತ public bus 6 ಗಂಟೆಗೆ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟರು. ಇವರ ಸೀನಾಟದಲ್ಲಿ conductor ಬೆಲ್ ಮಾಡೋದೂ ಕೇಳಿಸ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹದ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಏನೋ ನಮ್ಮ B. T. C. bus ನವರು ಬೆಲ್ ಬದಲು busನ್ನೇ “ಡಬ ಡಬ” ಎಂದೂ ಗುಡ್ಡೋದೂ.

Bus ಆಗಲೆ ತರಕಾರಿ ಬುಟ್ಟಿ, ಹೂವಿನ ಬುಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟೊಂಡು ಮುನಿರಡ್ಡಿ ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗೋವು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮಂಕಲ್ ತರಹವೇ factory bus miss ಮಾಡೊಂಡವರಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು.

ನಮ್ಮಂಕಲ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಬ್ಬ ಧಡೂತಿ ಸೇರ್‌ಜಿ ಕೂತು ಇವರ ಸೀನಿನ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೂ ಹೆದರದೆ ಅವರ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸತೊಡಗಿದಾಗಲಂತೂ ನಾಸಿಕ ದೊಡನೆ ಮುಖವೂ ರಂಗೇರಿತು. “Goodness ! ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ consideration ನ್ನೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದೂ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ಶಬಿಸುತ್ತಾ, kerchiefನಲ್ಲಿ ಮೂಗ

ನಲ್ಲಂಕರಿಸಿ ನಂತರ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕೈ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತುರುಕಿ ತುರುಕಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಸೇರಪ್ಪ ಎದ್ದು bus ನಿಲ್ಲಿಸೆಂದು bell ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. “Thank God” ಎಂದು ಹಿಂದೊರಗಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ (ನೆಗಡಿ) ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಗದರು.

ಇವರ ಲೋಕದಿಂದ ಹೊಡದೆಬ್ಬಿಸಿದುದು, ಜನರ ಕೇಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಗು ! ನೋಡುತ್ತಾರೆ ! ಸೇರಿನ ಪಂಚೆ ಇವರ ಜೇಬಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು bus ಬಾಗಿಲಿನವರೆಗೆ ಬಳಿ carpet ಹಾಗೆ ಹರಡಿದೆ ! ಅವನೋ “ಏ ಕ್ಯಾ ಆದ್ಮಿ ಹೈರೇ ತೂ” ಎಂದು ಪಾಪ ! ನಮ್ಮಂಕಲ್‌ನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಆಭಾಸವಾಗದಿರುವಹಾಗೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಧಡ ಧಡನೆ ನಡೆದು ಬಂದು, ನಮ್ಮಂಕಲ್ ಜೇಬಿನೊಳಗಿಂದ ಅವರು kerchief ಎಂದು ಭದ್ರವಾಗಿ ತುರುಕಿದ್ದ, ತನ್ನ ಪಂಚೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ದುರುದುರನೆ ನೋಡ ಹತ್ತಿದನು. conductor “ರೈಟ್” ಎಂದು ಅಭಯವನ್ನು ನೀಡಿದುದರಿಂದ ಸೇರಪ್ಪ ಗುರುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಬಸ್ಸಿನಿಂದಿಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು.

ಆ ನೆಗಡಿ ಮುಖದಲ್ಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಸೇರಪ್ಪನನ್ನಿಳಿಸಿ, bus ಹೊರಟನಂತರವೇ ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ !
—ಗೀತಾ.

ವಂಕೀಬಾಯ್ ಅಂತ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ ಕಣೆ
ವಂಕೂಬಾಯ್ ಅಂತ ನಾನಂದಿದ್ದು ! ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಕೋಪ ಬಂದರೆ ?

೧ ಮೌನವ್ರತ ಮಹಾತ್ಮೆ ೧

ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ ರಾಮೂನ ನೋಡದೆ ಹೋಗೋದೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂದೊಂದು ನೋಡಲು ಹೊರಟೆ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರದೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಹವ್ಯಾಸ. ಗೋಲಿ ಆಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವವರಿಗೂ. ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಚಕ್ಕರ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಸಿದೆವು.

Accident ಆದ ಮೇಲೆ (ಅಥವಾ ಮದುವೆ), ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಗವಾದ ಮೇಲೆ Contact ತಪ್ಪಿತ್ತು. ಅವನಿಗೊಂದು ಕೊರತೆ—ಮಕ್ಕಳಾಗದಿದ್ದದು. ಮೊದಲೇ ನಾಸ್ತಿಕ. ಅಶ್ವತ್ಥ ಕಟ್ಟಿ, ವಿದುರಾಶ್ವತ್ಥ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಛೇ, ನಾನ್‌ಸೆನ್ಸ್ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೆಂಡತಿಯೊಬ್ಬಳು ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ರೇಡಿಯೋ ಸಿಲೋನ್ non stopper. ಅವಳಿಲ್ಲದ ಸಮಯ ನೋಡಿ, ರಾಮೂ “ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳೋ ವಟ ವಟಮ್ಮ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂತೂ ಅವರದೊಂದು “ಆದರ್ಶ ಸಂಸಾರ”.

ನೋಡಲು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಕಂಡಿದ್ದು ಆಕೆಯೇ “ಏನಮ್ಮಾ ಸೌಖ್ಯವೇ ?” ಎಂದೆ. ಮಾತಿನ ಮಳೆಯ ಬದಲು ಈಗಿರುವ ವಾತಾವರಣದಂತೆ, “ಹೂ” ಎಂದೂ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದಳು. ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಅದೇ ರೀತಿ. ಅರೆ, ಏಕೆ ಮೌನ ? ಲಕ್ಷ ಏನಾದರೂ...ಅದೂ direct hit ಬಾಯಿಗೆ, ರಾಮೂ ಪುಣ್ಯವಂತ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ರಾಮೂನೆ ಬಂದೂ “ಓಹೋ ಏನಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಕಿರುಚಿದ.

ಹೊರಗಡೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಕೇಳಿದೆ “ಏನಯ್ಯಾ, ಏನು ಸಮಾಚಾರ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತೀ ಏನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಬಾರ್ಡರ್ ತರಹ ಶಾಂತವಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ” ಏನು ಸಮಾಚಾರ, ಏನು ಕತೆ, ಯಾಕೆ ಹಾಗಾಯಿತು, ಎಂದೂ ತ್ಸು, ತ್ಸು ಮಾಡಿದೆ.

ರಾಮಾ ಉವಾಚ : ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಒಂವು ಕೊರಗು ಅವಳಿಗೂ. ಯಾವು ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ವ್ರತಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಮೇಲೆ ನನಗೊಬ್ಬರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೆಂಡತಿ ಬೆಳಗಿನ ಊಟ ವಾಗೋವರಿವಿಗೂ ಮೌನವ್ರತ ಆಚರಿಸಬೇಕಂತೆ. ಯಾರ ಕೈಲೂ ಮಾತನಾಡ ಬಾರದು. ನನಗೇನೋ ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಅವಳ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವಳೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಈಗಂತೂ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಶಾಂತಿ ಮನೇಲಿ office ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿದ್ದ restಲು ಇಲ್ಲೇ ಸಿಗುತ್ತೆ” ಎಂದ.

“ಭೇಷ್” ಅಂತ ಅನ್ನಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲವೇ ?

— ಎಚ್.ಎ.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ

ವಸೂ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೊಡೆದ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. “ಸೂಪರ್ ಸಾನಿಕ್ ಪೆನ್ ಕೊಳ್ಳಿ—ಎರಡೇ ರೂಪಾಯಿ—ನೂರಾ ಹನ್ನೊಂದು ನೂರಾ ಹನ್ನೆರಡು ಸ್ವಾಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ—ಅದೃಷ್ಟ ಇದ್ದವರಿವ ಪುಕಟ್ಟೆ ಫೋರ್ಡ್ ಕಾರ್ ಅಥವಾ ಜಾವಾ ಬೈಕ್ ಅಥವಾ ರ್ಯಾಲಿ ಸೈಕಲ್. ಮರೆ ಯದೆ ಬನ್ನಿ” ಸೂಪರ್ ಸಾನಿಕ್ ಕಂಪೆನಿಯವರ ಪ್ರಚಾರ ಕರ್ಣಕರೋರವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು.

ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ನಿಗೆ ಆಗವೀದಿದ್ದ ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ಈ ಪ್ರಚಾರ ವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಸೆ ಅರಳಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿದ. ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ತೆತ್ತು ಒಂದು ಕೆಂಪು ಪೆನ್ನ ಕೊಂಡ—ಜತೆಗೆ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟನ್ನು ಪಡೆದ.

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತನೆ ತಾರೀಕು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ “ಡ್ರಾ”. ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಅಂದೇ. ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಭಾಸ್ಕರ ಹಾಜರಾದ.

“ನಮ್ಮಂತಹವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಯಾಕಾದರೂ ಬರುತ್ತೆ?” ಎಂದಳು ಹೆಂಡತಿ ಸುಶೀಲೆ.

“ಎತ್ಯೊತಾನೇ ಅವಶಕುನ ನುಡಿಬೇಡ್ವೆ ಕತ್ತೆ ಮುಂ...” ಎಂದ ಗಂಡ. ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ಜನ ಇದ್ದರೂ ತನ್ನ ನಗ್ನಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ.

ಭಾಸ್ಕರನ ಅದೃಷ್ಟವೋ? ಅಥವಾ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಂಗಳ ಪುಣ್ಯವೋ? ಬಹುಮಾನದ ಫೋರ್ಡ್ ಕಾರ್ ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ಲಭಿಸಿತು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ೧೪ ಕ್ಯಾಟರ್ ಭಂಗಾರದ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಫೋರ್ಡ್ ಕಾರಿನ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಭಾಸ್ಕರ ಪಡೆದ. ಕ್ಯಾವರಾಗಳು ಸುತ್ತಲೂ “ಕ್ಲಿಕ್ ಕ್ಲಿಕ್”ದುವು. ಬಾಡಿಗೆ ಡ್ರಾಯವರನ ಮೆಹ ನತ್ತಿನಿಂದ ಕಾರನ್ನು ಭಾಸ್ಕರ ಮನೆಯ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದ.

ಮರು ದಿನ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ “ಹೋಟಲ ಅಡಿಗೆ ಭಟ್ಟನಿಗೆ ಫೋರ್ಡ್ ಕಾರ್ ಪ್ರಾಪ್ತಿ”ಯ ಸುದ್ದಿ — ಭಾಸ್ಕರನ ಭಾವ ಚಿತ್ರ ಸಮೇತ, ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಂಡೆಯಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ಕರನ ನಾಲ್ಕೂ ಜನ ಮಕ್ಕಳೂ ಕಂಠಿತೇ ಓಡಾಡಿದರು. ಅಷ್ಟೇ. ಕಾರನಕ ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅಂದರೂ ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಆಗದು.

ಹೊರಟರೆ ಒಂದಂ ಪಕ್ಷ, ಯಾಕೋ ಏನೋ ವೊಂಡುಬಿದ್ದು ನಿಂತುಬಿಡೋದು. ಅದರ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸುಶೀಲೆಯ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಂಗಾರವೆಲ್ಲಾ ಗಿರಿವಿಳಿಗಡಿ ಸೇರಿದುವು, ಭಾಸ್ಕರ ಸೌಟಿಗೆ ರಜಕೊಟ್ಟು, ಮೋಟಾರ್ ಓಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಕಲಿತ. ಆದರೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಳೆ ದೋಸೆ ಹಿಟ್ಟು, ಭಟ್ಟನ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಾದರೋ ಭಟ್ಟನನ್ನು ಕಂಡರೆ ತಾತ್ಸಾರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲೋದು, ಚರಂಡಿ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯೋದು, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ವಾಸನೇನ ಬರಾಬ್ಬರಿ ಹರಡೋದು, ಹಾರನ್ನಿನ ಗಂಟಲಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳೋದು, ದೀಪ ಆರೋದು ಕತ್ತಲಾದಾಗ, ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತರಹ ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಬೇಜಾರಾಯಿತು. ತಲೆ ಚಿಟ್ಟುಹಿಡಿದುಹೋಯಿತು. ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿ ತುರುಕರ ಕೈಲಿಟ್ಟು ಕಾರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿಯ ಅಜೀಜ್‌ಮಿಯಾ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

ಆ ದಿನವೇ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಯಿಂದ ಭಾಸ್ಕರನ ಹೆಂಡತಿ ತಮ್ಮ ಗೋಪು ಬಂದಿದ್ದು.

“ಕಾರಂ ಮಾರ್ತೀರಂತೆ, ನಿಜವೇ ಭಾವಯ್ಯಾ ? ” ಎಂದ ಗೋಪು.

“ಮನೆಹಾಳು ಕಾರನ್ನ ಇನ್ನೇನು ತಾನೆ ಮಾಡೋದು ” ಎಂದ ಭಾಸ್ಕರ. ವಿಷಯ ವಿವರಿಸಿದ.

“ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ತರಹ ಈ ಕಾರಂ, ಮಾರಬಾರದು ಭಾವಯ್ಯಾ ” ಅಂದ ಗೋಪು.

“ ನೀಬೇರೆ ನೀತಿ ಹೇಳ್ತೀಯಾಪ್ಪ. ಈ ದರಿದ್ರ....ಡೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಮ್ಮನೆ ಎದುರಂ ನಿಂತಾಗಿಂದ, ಸಟ್ಟಾ ಕಾಲ್ಕುಲೇಪನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡೂ ಮೋಚಿ ಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು ” ಎಂದು ಭಾಸ್ಕರ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ.

“ ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಾನ ನಾನೇ ಹಾಕ್ತೀನಿ. ಒಟ್ಟು ಬಂದ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆ ಒಂದಂ ಭಾಗ ನಿಂದಂ. ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಂದು ” ಅಂದ ಗೋಪು.

ಸುಶೀಲೆಯೂ ಒಪ್ಪಿದಳು. ಭಾಸ್ಕರನೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳು ಗೋಪಿ ಮತ್ತೂ ಭಾಸ್ಕರ ಇವರಿಗೆ ನಮೂದಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಾರಂ, ಇನ್ನೊಂದಂ ಸ್ಥಳಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಜಾಡಿ, ಶೀಷೆ, ಭರಣಿಗಳು. ಒಂದು ಜಾಡಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟು, ಕಾರಿಗೆ, ೨ ಹಾರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಶೀಷೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದು ಟಿಕೆಟ್ಟು ೪ ಭರಣಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದು

ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟು. ಸಾಬರ ಹೋಟಲಿನವರೆಲ್ಲಾ ಜಾಡಿ ಕೊಂಡರೂ, ಸಂಸಾರಿಗರೆಲ್ಲ ಶೀಪೆ ಕೊಂಡರೂ, ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ನಿಲಯದ ಹೋರಿ, ಕಡಸು ಗಳು, ಭರಣೆ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಚಪ್ಪರಿಸ ಹತ್ತಿದವು.

ಗಿರಾಕಿಗಳ ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ನೋಡಿದವರು, ಆ ಸ್ಥಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದಾಳಾ ಅಂತ ಕೂಡ ಕೇಳಿದರು. ಉಪ್ಪಿಸ ಕಾಯನ್ನು ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ತಯಾರಿಸುಕ್ಕೆ ಗೋಪು ಕಣಿವೆ ಕೆಳಗಿಸಿಂದ ೮-೧೦ ಜನ ಪೂರ್ವ ಸಂವಂಗಳಿಯರನ್ನು ಜರೂರಾಗಿ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ, ಲೌಡ್ ಸ್ಪೀಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಬ್ಬರ, ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹತ್ತನೆ ಸಾರಿ ಆಚೊತ್ತಿಸಬೇಕಾಯ್ತು.

ಲಾಟರಿ ಎತ್ತಿದರೂ. ಬಹುಮಾನ ಬಂದ ಟಿಕೆಟ್ಟಿನವ ನಾಪತ್ತೆ. ಕಾರು ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಿತು. ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ ಗೋಪು. ೩|| ಲಕ್ಷ ಒಟ್ಟು ಲಾಭ. ಖರ್ಚು ಐವತ್ತು ಸಹಸ್ರ. ಉಳಿದ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷ ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ, ೨ ಲಕ್ಷ ಗೋಪುಗೆ.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮನೆಯ ಮುಂದೇ ರಿಕಾಣೆ ಹಾಕಿದ್ದಾಳೆ. ಗೋಪು ಭಾಸ್ಕರ ಇಬ್ಬರೂ ಬಡಾ ಬಡಾ ಹೋಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶುರು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅವಸರ.

“ಹೋಟೆಲ್ ಫೋರ್ಡ್” ಅಂತ ಭಾಸ್ಕರ ತನ್ನ ಹೋಟಲಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ.

—ಬಾಬೂರಾನ್ ಬಾಳ್ಕೆಟ್ಟ.

ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಚುಂಬನ ಮಾಡುವುದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

(ಪತ್ರಿಕೆ)

—ದಿಟವಿರಬೇಕು ! ಆಗ ಸಿನಿಮಾಗಳಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! !

*

*

*

*

ನಾಲ್ಕನೇ ಪ್ಲಾನಿನ ಕರಡನ್ನು ಒಗೆಯಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

—ಒಗೆದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಯ ತರಹ Shrink ಆಗಬಹುದು ಅಂತ ಆಸೆ, ಜನತೆಗೆ.

*

*

*

*

ಇದೇಂತಹ ನ್ಯಾಯ !

ಥಕಥಕ ಕೂಣೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಅಭಿಮನ್ಯು. ೧೬ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮಂಗನಂತೆ ಖುಷಿಯಿಂದ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸಂತೋಷ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ.

“ ಏನಯ್ಯಾ ? ಅಷ್ಟು ಖುಷಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಲಿ ರ್ಯಾಂಕ್ ಏನಾದರೂ ಬಂತೋ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಗುಂಗಿನಲ್ಲೇ ಕೂಣೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

“ ಹಾಗೇ ಆಗಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ (ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುತ್ತಾ) ಹಾಗೇ ಆಗಬೇಕು ” ಎಂದು ಹಂಕರಿಸಿದ.

“ ಯಾರಿಗಪ್ಪ ಹಾಗಾಗಬೇಕು ಅಂದಿದ್ದು. ಯಾತಕ್ಕಪ್ಪ ಹಾಗಾಗಬೇಕು ” ಎಂದೆ.

“ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನಿ ! ಅಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ, ಪೇಪರ್ ಓದಲ್ಲವಾ ? ” ಅಂತ ಮೂದಲಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿಸುತ್ತಾ, ಹೇಳಿದ.

“ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಪ್ಪಾ ! ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರೋ ಸುದ್ದಿ ಯಾವುದು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಪ್ಪ ! ಪೇಪರ್ ತಂಬಾ ಸರಕಾರದ ಅಪಶ್ರುತಿಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು ಅಂತ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಪ್ಪಾ ” ಎಂದೆ, ಮಂದಂಕರ ಚಾಣ ಸರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ.

“ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನ ಸೈಬೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿದರಂತೆ. ಹಾಗೇ ಆಗಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ” ಎಂದೂ ರೋಂಕರಿಸಿದ.

“ ಯಾಕಂತೋ ” ಎಂದೆ. ಆ ಸುದ್ದೀನ ಓದಿದ ಜ್ಞಾಪಕ ಇತ್ತು, ಆದರೂ ಕೇಳೋಣ ಅಂತ.

“ ಯಾಕಂತಲೇ ? ” ಮಗುವನ್ನ ಹೆತ್ತಬಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಹಂಪಾರಾಗಿ ಕಾಪಾಡುಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ತಾಯ್ತಂದೆಯರನ್ನು ಫಾಸಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಬೇಕು ” ಎಂದೆ.

“ ಏನಾಯ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ” ಎಂದೆ,

“ವೂರೂ ವರ್ಷದ ಮಗು, ಅದಕ್ಕೇನು ತಿಳಿಯುತ್ತೆ ಪಾಪ. ತಂದೆ ತಾಯಿ ಎಲ್ಲೋ ಇದ್ದರು. ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದಿತು ಮಗು. ಯಾರೂ ಇತ್ತಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ನಡೀತು ಮನೆ ಒಳಕ್ಕೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಡಬ್ಬ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲೇ ನಿದ್ರೆ ಅಂತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇಣಕಿತು. ತಲೆ ಮುಂದಾಯಿತ್ತು. ಡಬ್ಬಕ್ಕಂತ ಡಬ್ಬ ದೊಳಕ್ಕೆ ಮಗು ತಲೆ ಮುಂದಾಗಿ ಬಿತ್ತು. ಸತ್ತೇ ಹೋಯಿತ್ತು, ಮಗು, ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಸೀವೆಯೆಣ್ಣೆ ತುಂಬಿತ್ತು. ತಂದೆ ತಾಯಿಯರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೀಗೇನೇ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳೋದಂ ! ” ಎಂದ ಅಭಿಮನ್ಯು.

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಾನೂ ಓದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದಿದ್ದೆ. ಅಭಿಮನ್ಯು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಓದೋದನ್ನ ಅನ್ನಿಸಿತು.

“ಮಗುವಿನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಯರನ್ನು ಸೈಬೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿದರು ಅಂದೆಯಾ ? ” ಎಂದೆ.

“ಹೂಂ, ಮತ್ತೆ, ಇನ್ನೇನು ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಂತಹ ಕ್ರೂರಿ ಬೇಜವಾ ಬ್ದಾರಿ ತಾಯಿತಂದೆಯರಿಗೆ ” ಎಂದ ಅಭಿಮನ್ಯು.

“ಹಾಗಲ್ಲಪ್ಪ ! ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು. ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಹೆದ್ದ ಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದಿ, ಕುಣಿತ ಇದ್ದಿ. ಪೂರ್ತಿ ಓದಿದಹಾಗಿಲ್ಲ ” ಎಂದೆ.

“ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಮುಳುಗಿ ಮಗು ಸತ್ತಿತು. ಅದರ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು ಸರಕಾರ ಸೈಬೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿತು, ಈ ಸುದ್ದಿ ಸಂಚ್ಛೇ ” ಎಂದ ಅಭಿಮನ್ಯು.

“ಅವೆರಡೂ ದಿಟ, ಮಗು. ಆದರೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗರಿಪಡಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ ಆಪಾದನೆ, ಮಗು ಸತ್ತಿತು ಅಂತಲ್ಲ. ಡಬ್ಬ ಸೀವೆಯೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದರಿ ಅಂತ. ಕಾಳ ಸಂತೇಲಿ ಕೊಂಡು, ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮರೆ ಮಾಚಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅಂತ ಸರಕಾರ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿತು. ಆ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಸೈಬೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಗಡೀಪಾರು ಅಂತ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದು. ಮಗು ಸತ್ತಿತು ಅಂತಲ್ಲ, ಸರಿಯಾಗಿ ಓದು, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದು ಪತ್ರಿಕೇನ ” ಅಂತಂದೆ.

ಓಡಿದ ಅಭಿಮನ್ಯು, ಹೋರೀ ತರಹ. ಪತ್ರಿಕೇಲಿ ಬಂದ ಸುದ್ದೀನ ಪೂರ್ತಿ ಓದುಕ್ಕೆ. ಓದಿದ. ನಂತರ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಂದ

“ಹೌದಂ, ನೀವಂದಿದ್ದು. ಇದಂತಹ ಲೋಕ, ಎಂತಹ ಜನ, ಎಂತಹ ನ್ಯಾಯ ” ಅಂತ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದ.

ರೂಂ ಬಾಡಿಗಗಿದೆ

“ಸುಮ್ಮನೆ ಇದೀರಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರೆ ! ಕುಮುದನಿಗೆ ಬಿ ಇಡೀನೂ ಆಗುತ್ತೆ ೨೨ ವರ್ಷ ಮುಂಗಿಯಂತೆ. ಸರಿಯಾದ ಗಂಡು ಹುಡುಕಬೇಡ್ವೇ ಅಂದ್ರೆ, ಆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ನನಗೆ ೩ ಮಕ್ಕಳಾಗಿತ್ತಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ. ನಿರ್ಜೀವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವಳು ಹೋದಾಗ, ನನ್ನ ಕರುಳು ಹಿಂಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ !” ಎಂದೂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರೂ. ಭೀಮನ ಅವನಾವಾಸ್ಸೆ ದಿವಸ ಗಂಡನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆನೀರು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು.

ಮದುವೆ ಮಹದೇವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು “ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರ್ತಿನಿ ಕಣೆ, ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಅದೇ ಕೆಲಸ. ಹಪ್ಪಳ ಒತ್ತಿಡುಕ್ಕೆ ಶುರುವಾದೊ ನೀನು. ಮದುವೆ ಆಗಲೇಬೇಕು ಅಂತ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ, ಆಗಿಯೇಬಿಡುತ್ತೆ. ನನ್ನ ಗ್ರಹಗತಿ ಹಾಗಿದೆ ಈಗ” ಎಂದರೂ ರಾಯರೂ.

“ಇದೇನೀ ಹೀಗಂತೀರಿ ! ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಹಗತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಕಂಕಣ ಕೂಡಿ ಬರಬಹುದು. ನಿಮಗಲ್ಲವಲ್ಲ ಈಗ ಮದುವೆ ?” ಎಂದರೂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ.

“ಸರಿ ! ನನಗ್ಯಾರು ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡ್ತಾರೆಯೇ, ಅದೂ ನೀನು ಎದುರಿಗೇ ಇರೋವಾಗ, ನನ್ನ ಗ್ರಹಗತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೇಲಿ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯ ಆಗಲೇಬೇಕು ಅದಕ್ಕೇ ಅಂದೆ” ಎಂದರೂ ರಾಯರೂ.

ಕಡೇಬು ತಿಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಲಗಿದ ರಾಯರೂ ಸಂಜೆ ಐದಕ್ಕೇ ಎದ್ದಿದ್ದು. ರಾಹುಕಾಲ ಈಗ ಎಂದೂ ಆರೂ ಗಂಟೆ ತನಕ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಆಮೇಲೆ ಮದುವೆ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಭೇಟಿಗೆ ಹೊರಟರು.

* * * *

ಸಂಜೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟಾಗಿತ್ತು. ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ “ಹಪ್ಪಳದ ಹಿಟ್ಟು ಕಲಸಿಟ್ಟಿಯೇನೇ” ಎಂದೂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. “ಏನೂ ಅಂದರೆ, ಅಷ್ಟುಬೇಗ ಗಂಡನ್ನು ಗೊತ್ತಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಒಂದಂಬಿಟ್ಟುರಾ ?” ಎಂದೂ ತುಸು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದರು, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು.

“ಗೊತ್ತಾದಹಾಗೇ ಕಣೆ ! ಮಹದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಆತ ಹೇಳಿದ. “ನಿಮಗೇನು ರಾಯರೇ ! ದಿವನಾದ ಮನೆ, ಅಳಿಯನ್ನ ಬರಮಾಡಿ

ಕೊಳ್ಳೋದು ಏನು ಕಷ್ಟ ! ಕುಮುದ ಚೂಟಿ ಹುಡುಗಿ, ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಸಿನಿಮಾ ಪೋಸ್ಟರಿನ ತರಹ ಉಬ್ಬಿ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ನಿಮಗೇನು ಯೋಚನೆ” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಕುಮುದನ ಜಾತಕಾನೂ ನೋಡಿದರು ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿ, “ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ರಾಯರೇ, ಆಮೇಲೆ ನೋಡಿ, ಅಳಿಯ ನಿಮ್ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲತಟ್ಟಿ ಬೇಡಿಕೋತಾನೆ. ಕೂತಿದ್ದ ಕಡೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಬಹುದು ನೀವು. ನಿವಂಗ್ಯಾಕ್ರಿ ಯೋಚನೆ” ಎಂದರು.

ಅವರು ಹೇಳಿದ ಸಲಹೆನ ನಾಳೇನೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ನೀನು ಹಪ್ಪಳ ಸಿದ್ಧಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿಸುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ” ಎಂದರು ರಾಯರು.

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರಿಗೆ ಒಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮನೆ ನೋಡಿ ಅಳಿಯ ಬಂದು ಬಲೆಗೆ ಎತ್ತಾನೆ ಅಂದರೆ ಯಾರು ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ ? ಆದರೂ ಯಜಮಾನರ ಮನಸ್ಸು ಮಗಳ ಮದುವೆಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಗಂಡಸು ಆಡಿದರೂ, ಕಡೆಗೆ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಹೇಗಾದರೂ ಆದರೆ ಸಾಕು, ಎಂದೂ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೂ, ಗಂಡು ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾತು ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತೆ ಎಂದೆಂದೂ ಕೊಂಡು. ರಾಯರು ಕಲಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೊಸರನ್ನಕ್ಕೆ ಮರೆತು ತಂಪು ಬಡಿಸಿದರು. ರಾಯರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಅಳಿಯನನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗಿಟ್ಟಿಸಬಹುದಲ್ಲ ಎಂಬ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಅವರವರ ಗುಂಗಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆ ಮೋ ಸಿನೀಮಾಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಗುವುದರಿಂದ, ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿರಲೂ ಅವ ಕಾಶ ದೊರಕಿತ್ತು.

* * * *

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಕೂಡಲೇ ರಾಯರು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿದರು. ಧಸ ಧಸ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ಬೇಗ ಊಟಮಾಡಿ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಂದರು. ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ತಿರುಗಿ ಓಡಿದರು ಹೊತ್ತಾಗಿ ಬಂದರು. ಮಾತಿಲ್ಲ. ಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಅಳಿಯನ್ನ ಹುಡುಕುಕ್ಕೆ ಗಂಡ ವದ್ದಾಡ್ತಾ ಇದಾರೆ ಎಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾದಾಗ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರ ಮನಸ್ಸು ಹಗೂರಾಯಿತು. ಸಂತಸದಿಂದ ಬೆಳಗಿತು.

ಮೂರು ದಿನಗಳು ಹೀಗೆ ಪರದಾಡಿದ ಮೇಲೆ ರಾಯರು ಒಂದು ಸಂಜೆ ಟವಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೋ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ತಂದರು. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ

ಕೊಠಡಿಯ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿದರು. ಅವನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದರು ದೂರ ನಿಂತು ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿದರು.

“ಲೇ” ಅಂದರು. “ಲೇ ಬಾರೇ ಇಲ್ಲಿ” ಅಂದರು. “ಮಾಲೀ ಬೇಗ ಬಾರೇ ಇಲ್ಲಿ” ಎಂದರು.

ಲೇ ಅಂದಾಗ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು “ಲೇ ಬಾರೇ ಇಲ್ಲಿ” ಎಂದಾಗ ಏನಾಯ್ತು ಇವರಿಗೆ ಎಂದುಕೊಂಡರು. “ಮಾಲೀ ಬೇಗ ಬಾರೇ ಇಲ್ಲಿ” ಎಂದಾಗ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನರು ಪಿಸು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಈಗ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಹಾಗೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಎಂದು ಕಳವಳ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು ಬೇಗ ಬೇಗ ಓಡಿ ರಾಯರ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿದರು.

“ಏನೊಂದ್ರೆ, ಏನಾಯಿತು ? ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಕರೆದಿರಿ” ಎಂದು ಕಾತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದರು.

“ನೋಡೇ ಇದನ್ನು” ಎಂದರು ರಾಯರು.

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು ಅವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದುದೇನು ? “ರೂಂ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇದೆ” ಎಂಬ ತೂಗು ಹಲಗೆ. “ಇದೇನು ಬಂತ್ರಿ ? ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಯಾಕೆ ?” ಎಂದರು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ. ಮದುವೆ ಮಹಾದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಕಣೆ. ಮುಂದಿನ ರೂಂ ಅನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಬೆಳೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನಮ್ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ. ಕುಮುದನಿಗೆ ಗುಡ ಆಗೇ ಆಗ್ತಾನೆ, ಅದಕ್ಕೇ ಕಣೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಚೆಂದ ಕಂಡವನಿಗೆ ಕೊಠಡಿ ಕೊಟ್ಟರಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮನೆ ದಿವನಾಗಿದೆಯಲ್ಲ” ಎಂದರು ರಾಯರು. ಪ್ಲಾನ್ ಅರ್ಥವಾಯಿತು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರಿಗೆ. ತಲೆದೂಗಿದರು. ಸಾವಿರ ಉಪಾಯ ಹೂಡಿ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲವೇ ?

ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರ ಹಿರಿಮೆಯೇನೆಂದರೆ, ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಾವು ಹೇಳಿದುದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಬುವುದು,

—ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಯಾರಿಗೂ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದೂ ಮುಖ್ಯ

*

*

*

*

ವಿನೋದ ಗ್ರಂಥ ಪರಿಚಯ

“ ಗಂಡಾಗಿ ಕಾಡಿದ್ದ ಗುಂಡ ”

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಗೀತಾ ಪ್ರಕಾಶನ,

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪೇಟೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು

ಬೆಲೆ 3—00 ಪುಟ ೨೩೭

ಲೇಖಕರು : ದಾಶರಥಿದೀಕ್ಷಿತ್

ಕನ್ನಡದ ತಿಳಿನಗೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ “ ಕೊರವಂಜಿ ” ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಹಳೇ ಕಾಲದ ಪರಿಚಯವರಾದ ದೀಕ್ಷಿತರು ಈ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ “ಗಂಡಾಗಿ ಕಾಡಿದ್ದ ಗುಂಡ” ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇದರ ವಿಚಾರ ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ನಾವೇ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಇರುವ ವಿಷಯ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ?

ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕತೆಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಲಾವಂತಿಕೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೊಗಸು ಅನ್ನುವುದು. ಕಾಳಿಂಗರಾಯನೆಂಬ ವಕೀಲ ಬಹಿರೂಪಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಗ್ರಹಸ್ತನಂತೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕುವುದರ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ... ಈತನ ಮಗ ಡಾ|| ದೊಂಡೂ ಪಂಕಜಿ ಎಂಬ ನರ್ಸ್ ಒಬ್ಬಳನ್ನ ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೂ...ಆ ನರ್ಸ್ ಯಾರು ? ಈ ಕಾಳಿಂಗರಾಯ ಎಳೆತನದಲ್ಲಿ ಕೈಹಿಡಿಯುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟ ಸುಬ್ಬಮ್ ಮೇಡಂ ಮಗಳಾಗಿರಬೇಕೆ ?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿಕಾರಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರು ಈ ಕಾಳಿಂಗರಾಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಒಂದೇ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಬಂದೂಕು ತೋರಿಸಿದರು. ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಹಳ ರಸವತ್ತಾಗಿ ಒಬ್ಬರೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿಸಬಲ್ಲ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ,

ಶ್ರೀಯುತರು ನಮ್ಮ ಕೊರವನ ಗರಂಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಿದವರು. ಇದೊಂದೇ ಮಾಮೂಲಿ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಎಂದು ಓದಿ ಬಿಸುಡುವ ಪುಸ್ತಕ ಅಲ್ಲ. ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ತುಂಬಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಓದುಗರೇ ಮುಂದೆ ಓದಿ ಆನಂದಪಡುವ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕಿರು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಮಂಗಳ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ.

—ಮುನಿರಾಮ.

ಅಪ್ಪ ಅಲ್ಲ—ಅಮ್ಮನ ಗಂಡ

“ ನವುಸ್ಯಾರ ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರಿಗೆ ”

“ ಯಾರೂ ವುನಿಸ್ವಾವಿಗಳೇ ? ”

“ ಹೌದು ”

“ ಸಂತೋಷ ಆರೋಗ್ಯವೇಪ್ಪಾ...ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ತರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ ಇಪ್ಪು ದಿನ ? ”

“ ಶೀಮಗ್ಗಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ...”

“ ಹೌದೆ!...ಅಂಥಾಂಗೇ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಮಣ್ಣನ ವಂಗ ಭಾರಿ ಕಂತ್ರಾಟಂ ದಾರ ಆಗಿದಾನಂತಲ್ಲೊ...”

“ ಹೌದು ರಾಮಣ್ಣೋರು ನಂಜತೇಗೇ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದ್ರಾ ”

“ ಅಂದ್ರೇ ಶೀಮಗ್ಗಿ ಇಂದ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದ್ರೆ ? ”

“ ಅಯ್ಯೋ...ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿಚಾರ ಮಾತಾಡ್ತೊಬಾರದೊ, ಒಟ್ಟಲ್ಲಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರ್. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸೊಕ್ಕು ಬರಬಾರದು...”

“ ರಾಮಣ್ಣ ಬೆಣ್ಣೆ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯ ಅವನಿಗಂಥಾ ಸೊಕ್ಕಯ್ಯಾ...”

“ ಅಲ್ಲಾ...ಹೀಗೇಂತ ನಾವು ಆಡ್ತೊಳ್ಳೊ ಮಾತಲ್ಲ...ರಾಮಣ್ಣ ವಂಗನ ಮನೇಲಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಆಡ್ತಿದ್ದಾರೆ...ಅಲ್ಲೀ ಇದೊಂದಂ ನಮಗೆ ಪಾಠ...ಅಯ್ಯೋ ಬರೀ ದುಡ್ಡಿದ್ದೆ ಆಗ್ತೊಯ್ಯೋ ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರ್ ...ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಿರಿ ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರಿಯೋ ಸೊಕ್ಕು ಬರಬಾರದು...ಛಿ ಛಿ... ಆ ಪಾಪ ರಾಮಣ್ಣನ್ನ ನೋಡಿದರೇ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನತ್ತೆ...”

“ ಏನು ವಿಷಯ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸ ಬಾರದೆ ಮುನಿಸ್ವಾಮೀ...ಅಲ್ಲಪ್ಪಾ ಅಡಿಕೆ —ಕಾಫಿ ಬೀಜ ರಕ್ತಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶರಾವತಿ ಗುಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿಸೋ ಪ್ಯಾಪಾರದ ತನಕ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ನಾಚೋ ಅಂಥ ಬಂಗ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿದಾ ನಂತೇ...”

“ಒಂದು ಬಂಗ್ಲಿ ಏನೀ, ಎಲ್ಲಾ ಊರಾಗೂ ಅವನ ಬಂಗ್ಲಿ ಅವೆ...ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಅಯೋಗ್ಯ...ಹೀಗೆ ನಾವು ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಆಡ್ಕೊಳ್ಳೋದು ಯೋಗ್ಯ ವಲ್ಲ ನಿಜ...ಆದರೂ ಮಾತಿಗೆ ಬಂತೂಂತ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೀನೀ...ರಾಮಣ್ಣ ಗೊಳೋಂತ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು—ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ತಂದೆ ಒಂದು ಮಾತಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು...ಈ ರಾಮ ನನ್ನ ಮಗ ಮನೇನೆ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರದ್ದೋ ಅನ್ನೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಇರೋಕಾಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು...ಅಂತ ಒಂದೇ ಸಮ ತೋಡಿಕೊಂಡ್ರಂತೆ, ಹಾಲಪ್ಪನೋರೇ ಹೇಳಿದರು...”

“ಹಾಲಪ್ಪನೋರು ಕ್ಷೀರದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯ. ಆತ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲ್ಲ...ಏನಂತೆ ಈ ರಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಮಗನ ಮನೇಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಹೊಂದೊಂದು ಇರೋಕೆ...”

“ಆಕೆ—ಸೊಸೆ—ರಾಮಣ್ಣನ ಮಗನ್ನ ಆಗೊಕೆ ಮುಂಚೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟಾ ಕಾಣೋದು ಕಷ್ಟ ಇತ್ತು...ಏನೋ ಒಂದು ಅಂಗೈನಲ್ಲಿ ಅದೃಷ್ಟ ರೇಖೆ ಇತ್ತೇನೋ, ಗಂಡ ಭಂಡಿ ಬಂಗಾರ ದುಡಿದ ಅಂತ ಮಾವನ್ನ ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡೋದೇ...ಛಿ ಛಿ...ಏನು ಕಾಲ ಬಂತ್ರೀ...ಪಾಪ ರಾಮಣ್ಣ ತನ್ನ ಹಳೇ ಮನೇಗೇ ಬಂದು ಸೇರೊಂದು ಕೊರಗಿ ಹೋಗ್ತಿದ್ದಾನಂತೆ—ಅವನ ಮನೆ ಪಕ್ಕದ ಸತ್ಯಣ್ಣನೇ ಹೇಳಿದ...”

“ಸತ್ಯಣ್ಣ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲ್ಲ...ಅಲ್ಲಾ ಕೈಲಿ ನಾಲಕ್ಕು ಕಾಸು ಬಂತು ಅಂತ ಹೆಂಡ್ತಿನ ಕಳಕೊಂಡು ಓದ್ತಿ ಓದ್ತಿ ದೊಡ್ಡೋನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ರಾಮಣ್ಣನ ಆ ಅಯೋಗ್ಯ ಮಗ ಅಪ್ಪನ್ನೇ ಹಿಡಿ ಕೂಳು ಹಾಕದೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಅಟ್ಟಿದನೆ? ಏನು ಕಾಲ ಬಂತಯ್ಯ...”

“ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದನೇ...ಅಂಥಾಗೆ ಶಿಂಗಾಚಾರ್ರ ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಬೊಂಬಾಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗೋದು ಏನಾಯ್ತು?”

“ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರೋದು ಒಂದು ರೂವು. ಇರೋದು ಗಂಡ ಹೆಂಡ್ತಿ, ನನಗೆ ಲ್ಲಿಂದ ಜಾಗ ಬರಬೇಕು ಆ ಕಿಷ್ಕಿಂದಾ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ!...ಅದಿಲ್ಲೀ...ಈ ರಾಮಣ್ಣನ ಮಗ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು...ಅಂಥಾಗೇ ಅವನೇನು ಮಾಡ್ತಾ ರಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಈ ಕೊಂಪೇಗೆ ಬಂದು, ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಮೈ ಕೈ ಸುಟೊಂದು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡ್ಕೊಳ್ಳೊಂದೊಂದ್ರೆ...”

“ನೋಡಿ—ನೀವೇ ನೋಡಿ...ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಗ್ರಹಚಾರ ವಕ್ರಸತ್ತೋ ಹೇಳೋಕಾಗೋಲ್ಲಾ...ನಾನು ಈ ಮಾತು ಆಡಬಾರದು ನಿಸ... ಆದ್ರೂ ರಾಮಣ್ಣೋರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರೋವಾಗ ಶಾನೆ ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗಿ ಮಗನ ಮನೆ ಮೆಟ್ಟು ಹತ್ತಲ್ಲ ಅಂತ ರೇಗಾಡಿ ಬಂದ್ರಂತೆ... ಅವರೇ ನನಗೆ ಬಸ್ಸಲ್ಲಿ ಬರ್ರಾ ಹೇಳಿದರು...”

“ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೇನೇ ಹೇಳಿದರೇ...ಹಾಗಾದ್ರೆ ನಿಜಾನೇ ಇರಬೇಕು...ಏನು ಹೇಳಿದರು ?

“ ಅದು ಆದದ್ದಿಷ್ಟೆ ಅಂತೆ, ಶಿಂಗ್ಕಾಚಾರ್ರೇ...ಈ ಮುದುಕ ಹಳೇಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿ, ಮಡಿ ಪಂಚೆ—ಪಂಚಗವ್ಯ—ಪಂಚಪಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಈ ಊರಲ್ಲಿರೋ ಹಾಗೇ ಆ ಭವ್ಯವಾದ ಬಂಗ್ಲೇಲೂ ಕಾರುಬಾರ ನಡೆಸಿದರೆ ಆಗುತ್ತೆ ? ”

“ ಆಗುತ್ತೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೋ ಹಾಗಿರಬೇಕು...”

“ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ...ದೊಡ್ಡ ಬಂಗ್ಲೆ—ಸೋಫಾ—ರತ್ನ ಗಂಬಳಿ—ತೋಟ—ಕಾರು ಆಳು ಕಾಳು—ಎಲ್ಲಾ ಇರಬೇಕಲ್ಲಾ...”

“ ಇರಬೇಕು—ದೊಡ್ಡ ಬಂತೂಂದ್ರೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ಬೇಡವೆ ? ”

“ ಬೇಡವೆ ? ...ಮೇಲಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರು ಕಂತ್ರಾಟಂದಾರೂಂದ್ರೆ ಆಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಹಿರೂಪ ಬೇಡವೆ ? ...”

“ ಆಯ್ತು ಆ ಮೇಲೆ ”

“ ಈ ರಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಹೋಗದು...ಪಾಣಿ ಪಂಚೆ ಉಟ್ಟು ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ತರ್ಕಾರಿ ಶೋಧಿಸೋದರಿಂದ ನೀರು ಮನೆ—ತೋಟದ ನೀರು—ಎಲ್ಲಾ ದರಲ್ಲೂ ತಾನೇ ಕೆಲಸಮಾಡ್ತಾ ಮಾಡ್ತಾ ಆಳಿಗೂ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗ್ತೊಯ್ಯು.”

“ ಏನು ಮನುಷ್ಯನಯ್ಯ...ಕಾರಲ್ಲಿ ತಿರ್ಗಾ ಡಿಕೊಂಡು—ಭಗವದ್ಗೀತಾನೋ—ರಾಮಾಣ್ಯವೊ ಓದೊಂಡು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಆಟ ಆಡೋದು ಬಿಟ್ಟು—ಇಲ್ಲಿಹಾಗೇ ಅಲ್ಲೂ ಹೊನಗನ್ನೆಸೊಪ್ಪು ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ? ...ಆ ಮೇಲೆ ? ”

“ ಮಾವ ಹಿಂಗೆ ಮಾಡೋದು ಸೊಸೆಗೆ ಅಸಹ್ಯ—ಮಗನ ಕಿವೀಲಿ ಊದಿದಳು—ಅವನಿಗೆ ಹೇಳೋಕಿಲ್ಲ, ಬಿಡೋಕಿಲ್ಲ ಹಂಗಾಯ್ತು...ಒಂದೂ ದಿನ ಮನೆಗೆ ಭಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ—ಆಫೀಸರೂ—ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆ ಪ್ರವಾರಿಗಳಿಗೂ ಏನೋ ಪಾರ್ಟಿ ಇತ್ತೇನೋ...ಎಲ್ಲಾ ಬರ್ ಬರ್ ಅಂತ ಕಾರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇಳಿದರು. ”

“ ಪಾನಕ ಪಾರ್ಟಿ ಇರಬೇಕು...”

“ ಎಂಥಂದೋ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬೇಕಾದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಮನೇಲಿ ಸೇರಿದಾಗ ಈ ರಾಮಣ್ಣ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಪಾಣಿ ಪಂಚೆ ಉಂಟೊಂಡು ನೆರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಬಿಡಿಸ್ತಾ ಇರೋದೆ ? ”

“ ಒಳ್ಳೆ ತರ್ರೆ ರಾಮಣ್ಣ ಕಣಯ್ಯ ಇವನು ”

“ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ...ರಾಮಣ್ಣನ ಮಗನಿಗೇ ಈ ಅಪ್ಪನ ಸ್ವರೂಪ ನೋಡಿ ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ

ಆಗ್ಲೋಯ್...ಯಾರಾದ್ರೂ ಈತ ಯಾರು ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಈತನೇ ತನ್ನ ತಂದೆ ಅಂತ ಹೇಳೋದೊಂತ ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು..."

"ಅಲ್ಲೇ...ಪಟ್ಟಾವಳಿ ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟೊಂಡು ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕೋದೊಂಟೆ ? ...ಆ ಮೇಲೆ "

"ಆಮೇಲೇನು ಒಬ್ಬಾತ ಕೇಳೇಬಿಟ್ಟ ಈತ ಯಾರು ಅಂತ."

"ಅವನೇನಂದ ? "

"ಮನೆ ಅಡಿಗೆ ಆಳು ಅಂತ ಅಂದ."

"ಛೆ ಛೆ...ಅದಕ್ಕೆ ರಾಮಣ್ಣ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಾ!!"

"ಕೇಳಿ ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರ್ ಬಂದವರು ಹಂಗೇ ಬರ್ಲಿಲ್ಲ...ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮಗನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನ ಕರೆದು 'ನೋಡೀಪ್ಪಾ, ನಾನು ಈ ಮನೆ ಅಡಿಗೆ ಆತ ಹೌದು...ಆಡಲೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತ ಸ್ನೇಹಿತ ಇದ್ದಾನಲ್ಲಾ...ಇವರಮ್ಮನ್ನೇ ನಾನು ಲಗ್ನ ಆದದ್ದು' ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಭರಿ ಭರಿ ಊರ ಕಡೆ ಲಾರಿ ಹತ್ತಿ ಬುದುಬಿಟ್ಟಂತೆ ರಾಮಣ್ಣ..."

"ಭೇಷ್ ಭೇಷ್ ಮುದುಕ...ಬರ್ಲೇ..."

"ನನುಸ್ಕಾರ—ಎಂದು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ? "

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಿತ ಸಂತಾನ ಯೋಜನೆಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಒಬ್ಬರ ಕುಹಕ ನುಡಿ.

ಏಕೆಂದರೆ ವಿತ ಸಂತಾನವನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿ ದರೆ 20-30 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ವಿಪರೀತ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿ ಸಮಸಮ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಗಬಹುದು ಅಂತ ಅವರ ಅಂಬೋಣ.

*

*

*

*

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ

ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಾಲರ್

ಬಲ್ಬುಗಳು

ಬೆಂಗಾಲರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೩

Koravanji, August, 1966

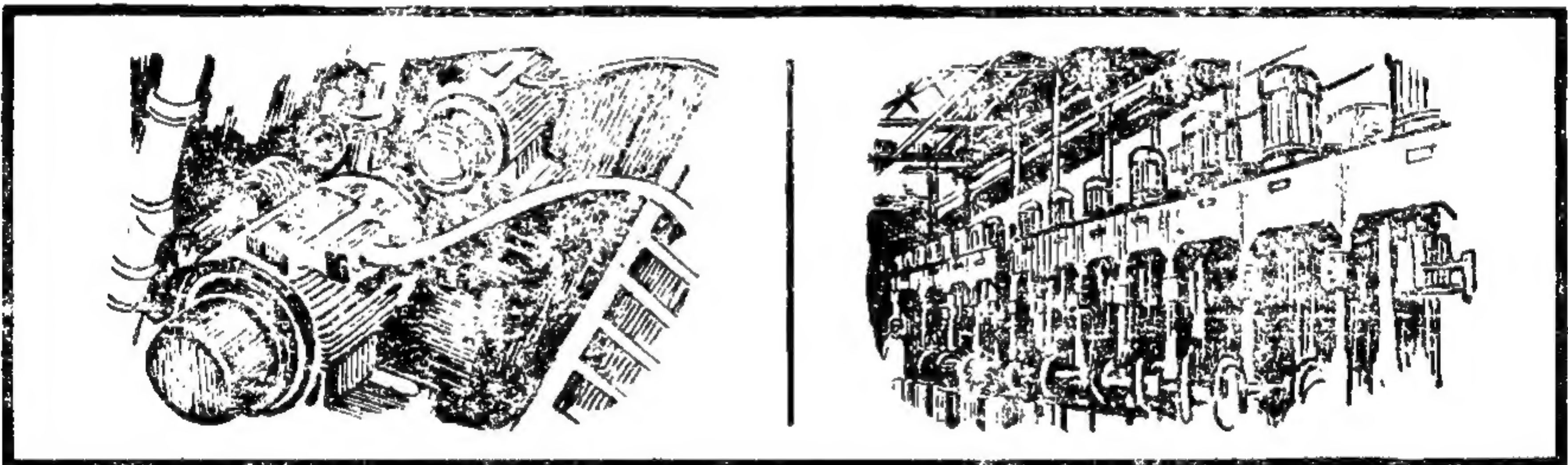
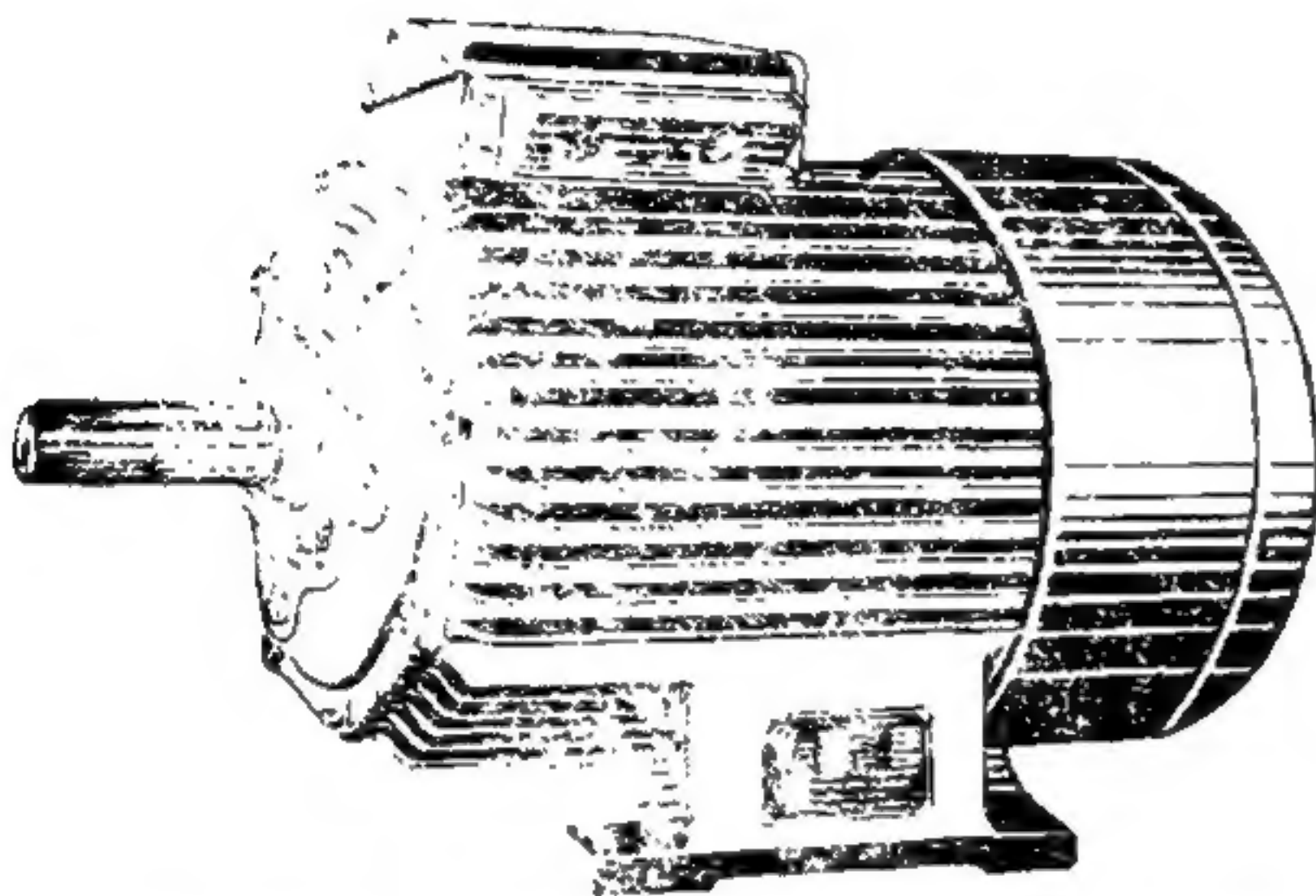

KIRLOSKAR MOTORS

FOR INDUSTRY

Kirloskar Electric designs and engineers motors to match the characteristics of the driven equipment. Motors for the Sugar centrifugals, Cane cutters etc. in the Sugar Industry and motors for Cement, Paper, Machine Tools, Chemical, Fertilizer and Petro-Chemical Industries, are regularly being supplied by the factory.

KIRLOSKAR ELECTRIC CO. LTD.

P.O. BOX NO. 1017 BANGALORE-3 INDIA

Selling agents : PARRY & CO. LTD.

P.O. Box No. 12 Madras 1. P.O. Box No. 506 Bombay 1. B R

P.O. Box No. 208 Calcutta 1. P.O. Box No. 172 New Delhi 1.

ASP-KEC-7

Edited and Published by M. Sivaram

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore-2